

7 чэрвеня на плошчы Якуба Коласа ў Мінску адбудзецца грандыёзнае пераўвасабленне гарадской прасторы — проста на вуліцы з'явіцца 9 стэндаў памерам 3 на 2 метры з рэпрадукцыямі 19 карцін Марка Шагаліа.

Пінскія балоты заўсёды прыцягвалі да сябе ўвагу як рэзерв зямельных угоддзяў, надзейна схаваны прыродай пад ваду. У акультурванне палескіх зямель некалі ўкладвалі сродкі магнат Агінскі і грамадскі дзеяч Бутрымовіч.

А вы ведаеце, які дзень будзе добрым для касметычных працэдур з валасамі і калі лепш наносіць пажыўныя крэмы ці сродкі народнай касметалогіі? Чытайце наш гараскон стрыжак.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

БЕЛАРУСЬ І РАСІЯ ДАСЯГНУЛІ ПОЎНАГА ЎЗАЕМАРАЗУМЕННЯ ПА ЎСІХ КЛЮЧАВЫХ ПЫТАННЯХ

Беларусь і Расія дасягнулі поўнага ўзаемаразумення па ўсіх ключавых пытаннях двухбаковага парадку дня і пацвердзілі ўзаемнае імкненне да далейшага плённага развіцця адносін у розных сферах. Гэта стала асноўным вынікам праведзеных перагавораў прэзідэнтаў дзвюх краін Аляксандра Лукашэнкі і Уладзіміра Пуціна, які наведваў Беларусь з афіцыйным двухдзённым візітам.

«Закрытых тэм у нас няма, — падкрэсліў Прэзідэнт Беларусі. — Мы не толькі ў палітыцы і эканоміцы, але і ў ваенна-тэхнічным супрацоўніцтве як ніколі адзіныя, і мы будзем будаваць нашы адносіны на карысць нашых народаў, не пагражаючы, не перашкаджаючы і не ствараючы нікому праблем».

Аляксандр Лукашэнка запэўніў свайго расійскага калегу, што Беларусь — самы блізкі і верны саюзнік Расіі: «Так было, так ёсць і так будзе заўсёды. Мы будзем паслядоўна выступаць за развіццё самых цесных дружальных адносін з нашым галоўным стратэгічным партнёрам — Расійскай Федэрацыяй. Гэта ў поўнай меры адпавядае волі народаў нашых дзяржаў».

«Мы прайшлі сур'ёзны шлях выбудавання двухбаковых адносін і дасягнулі ў гэтым плане выключных вынікаў. Сёння мы можам канстатаваць, што на постапевак прасторы не існуе больш развітай інтэграцыі, чым Саюзная дзяржава. Мільёны людзей атрымалі ад гэтага рэальную аздачу», — падкрэсліў Прэзідэнт Беларусі.

Паводле яго слоў, напрацоўкі ў рамках Саюзнай дзяржавы сталі фундаментам для фарміравання Мытнага саюза і Адзінай эканамічнай прасторы.

Адзначаючы істотны рост узаемнага тавараабароту, Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што ў сучасных умовах неабходна не толькі забяспечваць далейшае нарошчванне аб'ёмаў гандлю, але і ствараць сумесныя прадпрыемствы, холдынгі. «Нам трэба спыняць канкурэнцыю адзін з адным хоць бы ў рамках Мытнага саюза і разам выходзіць на рынкі трэціх краін. Мы да гэтага гатовы», — сказаў ён.

Асобна кіраўнік беларускай дзяржавы падзякаваў расійскаму боку за падтрымку ў пытанні будаўніцтва ў Беларусі атамнай электрастанцыі. «Лічу, што нам трэба актывізавацца, каб пабудавалі самую сучасную, самую лепшую, самую прыгожую станцыю ў свеце. Тут, у цэнтры Еўропы», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт Беларусі ўз'яўлены, што, аб'яднаўшы намаганні, Беларусь і Расія змогуць не толькі пабудавана АЭС, але і вырашыць многія іншыя пытанні. Па традыцыі ўсе самыя сур'ёзныя і прарыўныя напрамкі ў двухбаковым супрацоўніцтве прэзідэнты дамовіліся ўзяць пад асабісты кантроль.

Уладзімір Пуцін раскажаў, што на сустрэчы ў вузкім складзе бакі ў прыватнасці абмеркавалі тэму пашырэння перавалкі грузаў праз Балтыйскія парты ў Расіі. Ён падкрэсліў, што абедзве краіны ішмат зроблена ў эканамічным супрацоўніцтве і гэта станоўча ўплывае не толькі на беларускую, але і на расійскую эканоміку. Паводле слоў кіраўніка расійскай дзяржавы, сумарны аб'ём падтрымкі, які атрымала Беларусь за кошт узаемавыгаднага супрацоўніцтва з Расіяй за апошнія некалькі гадоў, склаў прыблізна \$5 млрд. «У нас вельмі вялікі ўзровень кааперацыі, і гэта станоўча ўплывае на развіццё расійскай эканомікі», — канстатаваў Прэзідэнт Расіі.

88-Я ТРОІЦА ДЗЕДА СЯРГЕЯ

Ветэран вайны, франтавік **Сяргей Фядосавіч ГАНЧАРОВ** кажа, што ў вайну было не да Троіцы. І ў акупаванай вёсцы Валосавічы, яго радзіме, і тым больш у салдацкіх акапах на ваеннай перадавой. Мала хто з колішніх салдат-пераможаў вёў лік дням, праведзеным пад кулямі і бамбёжкамі, бо кожны дзень мог стаць апошнім. А ўжо ведаць і адзначаць рэлігійныя святы... Тым не менш, вера ў Бога і ў

Святыю Троіцу вяла да перамог. Сяргей Фядосавіч ваяваў у Кенігсбергу, браў Берлін, сустрэў Перамогу ў Брандэнбургу. І, у рэшце рэшт, вярнуўся жывым дахаты. Сваю 88-ю Троіцу валосавіцкі ветэран сустракае з дапамогаю дачкі Тамары (на фотаздымку), якая клопаціцца не толькі пра здароўе і дабрабыт бацькі, але і пра святы — дзяржаўныя, рэлігійныя.

— Калі людзі святкуюць Троіцу — значыць, на зямлі пануе мір, — лічыць апошні валосавіцкі ветэран-пераможац. За гэты мір пралівалі некалі сваю кроў дваццацігадовага, як Сяргей Ганчароў, юнакі. **Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара. Чачэрскі раён.**

КРЭДЫТ — ТОЛЬКІ ДАПАМОГА ПРАДПРЫЕМСТВУ

Што будзе з дэпазітамі і крэдытамі? Што змяняюць новы Банкаўскі кодэкс? Навошта будзе павышаць мінімальны памер статутнага фонду для адкрыцця банка? Аб гэтым карэспандэнт «Звязды» гутарыць з **намеснікам старшыні праўлення Нацыянальнага банка Беларусі Сяргеям ДУБКОВЫМ**.

— **Стаяць рэфінансавання, а з ёю і стаўкі па дэпазітах, непазбежна зніжаецца. Ці не будзе зноў, як у мінулым годзе, адтоку ўкладваў насельніцтва з банкаў?**

— Насамрэч, дзякуючы станоўчым тэндэнцыям у эканоміцы стаўка рэфінансавання з пачатку 2012 года ўжо знізілася на 11 працэнтных пунктаў. Пры гэтым, нягледзячы на яе зніжэнне, у рэальным выражэнні (з улікам інфляцыі фактычнай і той, што чакаецца) стаўкі па дэпазітах знаходзяцца на высокім станоўчым узроўні. Яны забяспечваюць прывабныя ўмовы рублёвых зберажэнняў: іх даходнасць значна перавышае даходнасць укладваў у замежнай валюце. Са зніжэннем стаўкі рэфінансавання тэмпы росту рублёвых дэпазітаў могуць замарудзіцца, але адтоку ўкладваў, улічваючы паступовае

павышэнне даходаў насельніцтва і станоўчым тэндэнцыям у эканоміцы, не чакаецца. — **Зразумела, што зніжэнне дэпазітных ставак адбываецца адначасова і са зніжэннем ставак па крэдытах. А крэдыты таксама патрэбны — і насельніцтву, і прадпрыемствам ды бізнэсу. На пасяджэнні Саўміна першы намеснік прэм'ер-міністра краіны Уладзімір Сямашка прапанаваў, каб стаўкі па крэдытах рэзка знізіліся ўжо ў другім квартале 2012 года, бо дарагія крэдыты замаруджваюць развіццё эканомікі. Што рабіць у такой сітуацыі?**

Фінансавы тыдзень

Усё вышэй і вышэй...

Яшчэ на 2% падаражаў долар на гэтым тыдні. Ён дадаў 160 рублёў і цяпер каштуе 8380.

Праблемы еўразоны працягваюцца, таму еўра толькі зусім нязначна падняўся — на 10 рублёў (плюс 0,1%) да 10350. Неверагоднымі тэмпама зніжаецца расійскі рубель. Толькі за апошні тыдзень ён страціў 10,5 рубля (мінус 4%) і яго курс усталяваўся на 248,5. Дзіўна, але «расіянін» вельмі церпіць ад падзення даверу да еўра. Гэта адбываецца праз тое, што расійская валюта не прываблівае тых інвестараў, якія пазбаўляюцца еўра. Аднак яшчэ больш значна на расійскі рубель уплывае падзенне цэны на нафту.

Скарачаецца розніца паміж цэнамі на куплю і продаж мерных зліткаў

3 чэрвеня зніжаецца розніца паміж цэнамі куплі і продажу мерных зліткаў з золата, сярэбра і плаціны, паведамляе ўпраўленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацыянальнага банка.

Зніжэнне закранае ўсе наміналы мерных зліткаў Нацбанка да значэнняў, якія дзейнічалі на пачатку 2011 года. Такім чынам, у адноснам выражэнні цэны продажу зліткаў у залежнасці ад цен міжнароднага рынку будуць паменшаны ў сярэднім на 7-8%.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

ЗАВОННАЯ ПРАМАЯ ЛІНІЯ ШТО ТАМ З СЭРЦАМ?

Да 8 чэрвеня па рэдакцыйным нумары 8 (017) 292 21 03 пакідайце, калі ласка, свае пытанні да загадчыцы інфармацыйнага аддзялення №2 10-й гарадской клінічнай бальніцы г. Мінска, **урача-кардыёлага вышэйшай катэгорыі Наталлі Якаўлеўны ПАЛЯУКОВАЙ і урача-кардыёлага блока інтэнсіўнай тэрапіі той жа ўстановы Ірыны Віктараўны ГРЫШЫНАЙ**. Спецыялісты адкажуць на старонках «Звязды».

ОАО «БПС-Сбербанк» інфармуе аб установленні с 04.06.2012 по срочным банковским депозитам физических лиц в белорусских рублях следующего размера процентов:

— по вновь привлекаемому депозиту: СР НБ РБ с 16.05.2012 — 34% годовых

Наименование депозита / сумма вклада	Размер процентов (годовых) по срокам привлечения		
	90—189 дней	190—369 дней	370—500 дней
«Сохраняй»			
от 500 тыс. — до 5 млн.	28,5 (СР-5,5 п.п.)	30,75 (СР-3,25 п.п.)	32,75 (СР-1,25 п.п.)
от 5 млн. — до 25 млн.	30 (СР-4 п.п.)	31,75 (СР-2,25 п.п.)	34 (СР)
от 25 млн. — до 100 млн.	30,75 (СР-3,25 п.п.)	32,5 (СР-1,5 п.п.)	34,5 (СР+0,5 п.п.)
от 100 млн.	31 (СР-3 п.п.)	32,75 (СР-1,25 п.п.)	35 (СР+1 п.п.)
«Полный»			
от 500 тыс. — до 5 млн.	28,25 (СР-5,75 п.п.)	30,5 (СР-3,5 п.п.)	32,5 (СР-1,5 п.п.)
от 5 млн. — до 25 млн.	29,75 (СР-4,25 п.п.)	31,5 (СР-2,5 п.п.)	33,75 (СР-0,25 п.п.)
от 25 млн. — до 50 млн.	30,5 (СР-3,5 п.п.)	32,25 (СР-1,75 п.п.)	34,25 (СР+0,25 п.п.)
от 50 млн. — до 100 млн.	30,75 (СР-3,25 п.п.)	32,5 (СР-1,5 п.п.)	34,5 (СР+0,5 п.п.)
от 100 млн.	30,9 (СР-3,1 п.п.)	32,7 (СР-1,3 п.п.)	34,9 (СР+0,9 п.п.)
Наименование депозита / неснижаемый остаток			
«Управляй»			
1,5 млн.	23 (СР-11 п.п.)	25 (СР-9 п.п.)	27 (СР-7 п.п.)
5 млн.	24 (СР-10 п.п.)	26 (СР-8 п.п.)	28 (СР-6 п.п.)
25 млн.	27 (СР-7 п.п.)	30 (СР-4 п.п.)	32 (СР-2 п.п.)
100 млн.	28 (СР-6 п.п.)	31 (СР-3 п.п.)	33 (СР-1 п.п.)

— по депозитам, прием которых прекращен:

Наименование депозита	Срок привлечения	Размер процентов (годовых)		
		за 1-й — 4-й месяцы (СР - 29)	за 5-й — 10-й месяцы (СР - 30)	за 11-й — 12-й месяцы (СР - 31)
«Баланс интересов»	1 год	25 (СР - 4)	27 (СР - 3)	28 (СР - 3)
«Перспективный»	18 месяцев	31,5 (СР - 2,5)		

Установливаемый размер процентов будет применен с 04.07.2012: - к заключенным до 04.06.2012 договорам срочных банковских депозитов в белорусских рублях «Сохраняй», «Полный», «Управляй»; - к заключенным до 26.01.2012 договорам срочных банковских депозитов в белорусских рублях «Перспективный», «Баланс интересов».

Дополнительную информацию можно получить в любом подразделении ОАО «БПС-Сбербанк», на сайте банка www.bps-sberbank.by или по единому короткому телефонному номеру 148.

Проценты, выплаченные по депозитам в течение 2011 г. (млрд. руб.): январь — 16,4; февраль — 16,0; март — 18,1; апрель — 16,2; май — 22,7; июнь — 23,3; июль — 23,9; август — 29,0; сентябрь — 30,4; октябрь — 44,6; ноябрь — 50,5; декабрь — 56,5.

Лицензия Национального банка Республики Беларусь № 4 от 10.10.2011 года на осуществление банковской деятельности. УНП 100219673. ОАО «БПС-Сбербанк».

ХРОНИКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

ЗАТРЫМАНЫ ВЫКАНАЎЦЫ ВЫБУХАЎ ВА УКРАІНЕ

Ва Украіне затрымалі чатырох падазронах у здзяйсненні красавіцкіх выбухаў у Днепрапятроўску, ад якіх пацярпелі 31 чалавек. Пракуратура Украіны не выключыла, што тэракты маглі быць здзейснены на палітычных матывах. Вядома, што затрыманыя пачалі даваць следчым паказанні. Паводле слоў кіраўніка МУС Украіны Вітала Захарчанкі, двое затрыманых з'яўляюцца мясцовымі жыхарамі ва ўзросце да 40 гадоў і раней да крымінальнай адказнасці не прыцягваліся. Затрыманыя арганізатары тэракты ў Днепрапятроўску раней звярнуліся з патрабаваннем выплаціць ім 4,5 мільёна долараў.

ІНЦЫДЭНТ З МІРАТВОРЦАМІ

На поўначы Косава ўчора адбыліся сутыкненні паміж сербскім насельніцтвам і міратворцамі НАТО. У выніку адзін ваенна-служачы і тры мясцовых жыхароў атрымалі раненні. Падставай для інцыдэнту паслужыла расшэраўленне кааліцыйных сіл для Косава (KFOR) дэмантаваць барыкады ў вёсцы Рудары, з дапамогай якіх мясцовыя жыхары ва ўзросце да 40 гадоў і раней да крымінальнай адказнасці не прыцягваліся. Затрыманыя арганізатары тэракты ў Днепрапятроўску раней звярнуліся з патрабаваннем выплаціць ім 4,5 мільёна долараў.

У ГЕРМАНІІ ПАВЯЛІЧЫЛАСЯ КОЛЬКАСЦЬ МІЛЬЯНЕРАЎ

У Германіі за 2011 год павялічылася колькасць доларавых мільянераў, піша Frankfurter Allgemeine Zeitung. За мінулы год, пакуль Еўропа змагалася з крызісам еўра, у Германіі колькасць людзей, чыё багацце перавышае адзін мільён долараў (807 000 еўра), павялічылася на 8% і склала 345000 чалавек. Такім чынам, Германія заняла пятае месца ў сусветным рэйтынгу пачынаўшы з 3-га, Японія, Кітай і Вялікабрытанія. Пры гэтым на колькасць звышбагатых людзей, багацце якіх ацэньваецца больш чым у 100 мільёнаў долараў, Германія займае трэці радок у свеце, саступаючы толькі ЗША і Вялікабрытанія. Чацвёртае месца займае Расія, якая яшчэ надаўна па гэтым паказчыку знаходзілася на 11-м радку рэйтынгу. Пры гэтым не менш за трэць расійскіх багаццяў належыць мультымільянерам.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

АДМОВА АД ГАЗІРОЎКІ І СОКАЎ ПАДОРЫЦЬ ЖЫЦЦЭ БЕЗ ДЫАБЕТУ

Жанчынам варта забыцца аб гэтых салодкіх напоях. Для іх лепшы выбар — вада, прэсны чай і кава, бо яны зніжаюць рызыку развіцця дыябета, сведчыць дзесяцігадовае даследаванне стану больш за 80000 жанчын. Аўтары навуковай працы падкрэсліваюць: развіццё салодкіх напоў вады бессэнсоўна. А вось поўны пераход на простую ваду абароніць ад метабільнага сіндрому, звязанага з дыябетам.

Доктар Фрэнк Ху разам з калегамі з Гарвардскай школы грамадскага здароўя сабраў інфармацыю аб рацыёне і агульным стане здароўя 82902 амерыканак за 12 гадоў. За гэты час прыкладна ў 2700 развіцця дыябета. Як аказалася, аб'ём выпітай вады не ўплываў на рызыку развіцця хваробы. А вось любоў да салодкіх напоў усё мяняла.

Так, кожная шклянка соку або газіроўкі, выпітая ўдзень, павышала рызыку дзесяці на 10%. Па словах спецыялістаў, калі б жанчына змяніла гэтую шклянку газіроўкі звычайнай вадай, верагоднасць хваробы зменшылася б на 7—8%. Дарчы, несалодкі чай або кава таксама могуць стаць нядрэнай альтэрнатывай. Замяніўшы гэтымі напоямі газіроўку, можна панізіць каэфіцыент рызыкі на 12—17%.

Гродна сустракае фестываль сельскагаспадарчых і сельскагаспадарчых культур.

Самалёт упаў на поле

Аднэмесны аднамотарны лёгкі сельскагаспадарчы самалёт маркі Авіятыка-МАІ-890СХ упаў у чарвер вечарам у Хойніцкім раёне побач з вёскай Іванюка. Самалёт належаў ЗАТ «Белавіетка» і праводзіў апыленне зямельных угоддзяў камунальнага сельскагаспадарчага ўнітарнага прадпрыемства «Судкова». Пілот загінуў на месцы здарэння. Як расказалі ў Гомельскім упраўленні МНС, выратавальнікі выявілі тэлефонны каабат 46-гадовага пілота з пашкоджанай кабіны, а таксама прадухлілі ўзгаранне бака паліва — стварылі вакол «пенную падушку». Зараз правяраў матэрыялаў па факце падзення самалёта ў Хойніцкім раёне займаецца цэнтральны апарат Службы грамадскага абароны Беларусі. Вядома, што самалёт быў выпушчаны ў Расіі ў 2007 годзе.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

БЕЛАРУСЬ І РАСІЯ ДАСЯГНУЛІ ПОЎНАГА ўЗАЕМАРАЗУМЕННЯ ПА ўСІХ КЛЮЧАВЫХ ПЫТАННЯХ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

«Павінен сказаць, што мы бачым, якія напружтыя, але абсалютна правільныя рашэнні прымае кіраўніцтва Беларусі і эканамічны блок урада па нармалізацыі сітуацыі ў эканоміцы, — адзначыў Уладзімір Пуцін. — Вядома, мы выходзім з таго, што вынікі, якія цяпер ёсць у эканоміцы Беларусі, будуць больш маштабнымі ў бліжэйшы час».

Пры гэтым кіраўнік расійскай дзяржавы заўважыў, што «гэта няпрэстыж рашэнні, але пераз іх трэба прайсці». «Мы бачым, што адбываецца ў некаторых краінах Еўропы, якія своечасовых крокаў не зрабілі, і цяпер яны перажываюць цяжкія часы. Вядома, мы жадаем ім паспехаў у аднаўленні эканомікі», — дадаў ён.

Уладзімір Пуцін таксама адзначыў, што палітычны дыялог паміж Беларуссю і Расіяй развіваецца на самым высокім узроўні, аб чым сведчаць актыўныя кантакты ў гэтай сферы.

Адзіства ў поглядах Аляксандр Лукашэнка і Уладзімір Пуцін прадэманстравалі і ў сваіх заявах для прадстаўнікоў СМІ па выніках перагавораў, на якіх, паводле слоў Прэзідэнта Беларусі, былі абмеркаваныя канкрэтныя пытанні ў двухбаковых адносінах, у тым ліку ў эканоміцы, палітыцы, абароне. «Мы сабраліся, каб зрабіць жыццё нашых людзей лепшым, нікому не ствараючы праблем. Мы хочам жыць толькі за свой кошт, і Расія, і Беларусь, не ствараючы праблем іншым дзяржавам. І ў гэтым кантэксце мы абмяркоувалі ўсе пытанні — ад тарыфаў да праектаў па стварэнні сумесных беларуска-расійскіх прадпрыемстваў, холдынгаў на тэрыторыі Адзінай эканамічнай прасторы», — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы.

«Даверны дыялог, які склаўся і падтрымліваецца нашымі бакамі, дае магчымасць дасягаць важных вынікаў па ўсім парадку дня нашага супрацоўніцтва», — адзначыў Прэзідэнт Беларусі.

Адной з галоўных тэм на перагаворах стала развіццё інтэграцыі ў АЭП з перспектывай фарміравання на яе аснове Еўразійскага эканамічнага саюза. «Тут у Беларусі і Расіі няма ніякіх разыходжанняў. Мне здаецца, што стварэнне Еўразійскага саюза

ПРЭЗІДЭНТ ПАВІНШАВАЎ…

…Прэзідэнта Італіі **Джорджа Напалітана** «Упэўнены, што канструктыўны дыялог і плённае супрацоўніцтва паміж нашымі краінамі будзе ў далейшым развівацца на аснове дружбы, узаемаразумення і павагі», — гаворыцца ў віншаванні.

ЗА НАСВАЙ АДКАЖУЦЬ

Дэпутаты прынялі ў першым чытанні законпраект «Аб наркатычных сродках, псіхатропных рэчывах, іх прэкурсорах і аналагах».

Законпраект гэты летась быў вярнуты дэпутатамі ва ўрад на дапрацоўку і цяпер паступілі ў зменены выглядзе, што адлюстравалася нават у назве: упершыню ў закон быў уведзены тэрмін «аналаг».

— Асаблівай праблемнай апашняга часу стала распаўсюджванне новых сінтэтычных псіхаактыўных рэчываў, якія рэкламаваліся як легальныя наркатыкі і свабодна рэалізаваліся ў сетцы інтэрнэт, — прадставіў законпраект дэпутатам Палаты прадстаўнікоў міністр аховы здароўя Беларусі Васіль ЖАРКО. — Для дзяржаўнага кантролю над такімі рэчывамі і быў уведзены тэрмін «аналаг наркатычных сродкаў і псіхатропных рэчываў».

Яшчэ адна прычына для прыняцця новага закона — неабходнасць уніфікацыі заканадаўства ў Млынтым саюзе і Адзінай эканамічнай прасторы ў сферы абароту наркатыкаў. У праекце ўдакладнены парадак перавозкі наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў, іх прэкурсораў і аналагаў, парадак знішчэння інструментаў і абсталявання для іх вырабу, прапісаны ўмовы медыцынскага

ІНФОРМАЦЫЯ О ЗАСТРОЙШИКЕ
Застройщик – закрытое акционерное общество «Инвест-Систем».
Юридический (почтовый) адрес – 220040, г. Минск, ул. Л.Беды, 8.
Режим работы – понедельник-четверг с 9⁰⁰ до 18⁰⁰, пятница с 9⁰⁰ до 17⁰⁰, обед с 13⁰⁰ до 14³⁰.

ЗАО «Инвест-Систем» зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей 4 сентября 2000 года за № 100649060.

В течение трех предшествующих лет ЗАО «Инвест-Систем», как застройщиком, построены следующие объекты:

в 2008 году: 9-этажный, 128-квартирный ж/д со встроенными помещениями № 80 по пр. Дзержинского;

в 2009 году: 9-этажный, 35-квартирный ж/д №3а по пр. Газеты «Правда»;

В 2011 году: 9-этажный 120-квартирный ж/д № 78 по пр. Дзержинского, 9 этажный 125 квартирный ж/д № 74 по пр. Дзержинского.

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОЕКТЕ СТРОИТЕЛЬСТВА

Цель строительства – исполнение проекта по договору на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений), заключенному с Минским горисполкомом 09.07.2008 г. Строительство жилого дома осуществляется в три этапа с выделением в пусковые комплексы. Сроки строительства жилого дома: октябрь 2009 года – май 2013 года.

По проектной документации получены заключения и согласования: комитета архитектуры и градостроительства Минского горисполкома (заключения №10-15/139М от 15.10.2008 г и №11-25/129М от 25.11.2009 г.); центра

— гэта пытанне часу, якое будзе вырашана ў бліжэйшы час», — лічыць Аляксандр Лукашэнка.

Беларусь таксама выступае за ідэю «інтэграцыі інтэграцыі», якая прадугледжвае стварэнне на платформе Еўрасаюза і АЭП агульнай эканамічнай прасторы ад Лісабона да Уладзівастока. «Лічу, з улікам працэсу, які адбываецца апошнім часам, не такяа ўжо далёкая гэта мэта, якую мы паставілі перад сабой», — заўважыў кіраўнік беларускай дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў асаблівае важнасць і значэнне візиту Уладзіміра Пуціна ў Беларусі. «Гэты візіт важнейшы за многія эканамічныя дамоўленасці Беларусі з Расіяй, а таксама з іншымі дзяржавамі. Гэта сігнал да таго, што ў нас вялікая будучыня. Што датычыцца Беларусі, мы дастойна пройдзем гэты шлях», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Паводле слоў Прэзідэнта Расіі, сустрэча была дзелавой, канкрэтнай і прадметнай: «Яна была максімальна адкрытай, мы гаварылі як калегі, які сябры, таварышы, па ўсіх пытаннях, праблемах, якія цікавяць як Беларусь, так і Расію ў кантэксце нашых інтэграцыйных намаганняў і ў двухбаковым плане». «Сам факт майго першага замежнага візіту ў брацкую Беларусь, безумоўна, сведчыць аб асаблівым характары нашых адносін. Наша сустрэча з Аляксандрам Рыгоравічам яшчэ раз даказала ўзаемную гатоўнасць развіваць і напалуцьці нашы адносінны новым зместам», — падкрэсліў Уладзімір Пуцін.

У ходзе перагавораў дэталёва абмяркоуваліся перспектывы эканамічных сувязяў. Так, прынята рашэнне аб выдзяленні Беларусі чарговага, трэцяга, траншу крэдыту з Антыкрызіснага фонду ЕўрАЭЭС, і будуць пачаты перагаворы аб выдзяленні чацвёртага траншу. «Мы з задавальненнем канстатавалі, што гэта свачасовае, мэтазгодна і магчыма зрабіць, улічваючы паэзітўную дынаміку, якую набірае беларуска эканоміка. І аб’ёмы тавараабароту таксама аб гэтым сведчаць», — адначыў Прэзідэнт Расіі.

Сур’ёзная аддача чакаецца ад рэалізацыі сумесных праектаў у сферы энергетыкі, машынабудавання і перадавых тэхналогій. У

гэтым кантэксце асаблівае значэнне надаецца праекту па ўзвядзенні беларускай АЭС, які мае ўсе шанцы стаць найбуйнейшым і самым сучасным праектам у гісторыі двухбаковых адносін.

Аляксандр Лукашэнка і Уладзімір Пуцін таксама разгледзелі перспектывыя напрамкі інвестыцыйнага ўзаемадзейня, абмеркавалі пытанні стварэння холдынга «РасБелайтэ» на базе актываў КамАЗа і МАЗа. «Упэўнены, што калі мы домовімся, гэта будзе вельмі добрым прыкладам для іншых галін рэальнай эканомікі», — адначыў Уладзімір Пуцін.

Значная ўвага была ўдзелена ўзаемадзейню ў рэгіянальных аб’яднаннях па прасторы СНД і святле праведзеных два тыдні таму ў Маскве юбілейных сесій Савета калектывўнай беспяккі АДКБ і нефармальнага саміту Садружчасці.

«Перакананы, што ў расійска-беларускіх адносін вялікая будучыня, — падкрэсліў Прэзідэнт Расіі. — Па меры глыблення інтэграцыйных працэсу адзінства нашых краін будзе толькі мацнець, адрываючыся магчымасці для вырашэння доўгатэрміновых і бягучых задач».

Вынікам перагавораў таксама стала прыняцце сумеснай заявы прэзідэнтаў Уладзіміра Пуціна і Расіі, у якой яны адзначылі стратэгічны характар адносін паміж дзвюма краінамі і ўзаемнае імкненне да умацавання доўгатэрміновага ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва ў розных сферах. Уладзімір Пуцін выказаў узрачэннасць Аляксандру Лукашэў і беларускаму народу за аказаныя цёплыя прыём і гасцінасць і зяспраў Прэзідэнта Беларусі наведць Расійскую Федэрацыю з афіцыйным візітам у зручны для яго час.

1 чэрвеня Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін усклаў вянок да мадэлюмента Перамогі ў Мінску.

У той жа дзень афіцыйны двудзённы візіт Прэзідэнта Расіі Уладзіміра Пуціна ў Беларусь завяршыўся. У Нацыянальным аэрапорце «Мінск» кіраўнік расійскай дзяржавы праводзіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка. Перад адлётам Уладзіміра Пуціна лідары дзвюх краін правялі кароткую гутарку.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

КРЭДЫТ — ТОЛЬКІ ДАПАМОГА ПРАДПРЫЕМСТВУ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Таму важна праводзіць уважаную працэнтную палітыку. Толькі такім чынам атрымаецца аднавіць давер эканамічных агентаў (суб’екты эканамічных адносін, якія прымаюць удзел у вытворчасці, размеркаванні, абмене і спажыванні эканамічных даброт, — **аўт**) да нацыянальнай валюты, захаваць прыток рублёвых укладаў і тым сфарміраваць магчымасці для крэдытавання эканомікі, паступова зніжаючы пры гэтым кошт запазычання. Варта адзначыць, што праца банкаўскага сектара краіны вызначаецца станам рэальнага сектара эканомікі. Дзейнасць прадпрыемстваў павіна быць рэнтабельнай, суб’ектам гаспадарання неабходна зніжаць сваю залежнасць ад энергіі і сыравіны, развіваць экспарт.

Грошы павінен генерываваць рэальны сектар эканомікі, і развіццва прадпрыемствам неабходна ў першую чаргу за кошт асабiстых рэсурсаў, а банкаўскі крэдыт — усяго толькі дапамога.

— Як рэзумець адмену камісіі за крэдыты, што прадугледжана новым Банкаўскім кодэксам? І якія яшчэ новаўвядзены гэтага документа варта было б адзначыць?

— У праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у Банкаўскі кодэкс Рэспублікі Беларусь» прадугледжваецца выключэнне нормаў аб плаце (камісійных і іншых плацяжоў) за карыстанне крэдытам. **Кошт крэдыту павінен вызначацца працэнтнай стаўкай. Дадатковыя плацяжы за карыстанне крэдытам прыводзяць да таго, што крэдытарымальнік не заўсёды цалкам можа адціць свае магчымасці на абавязальствы, якія на сябе прымае па крэдытнай дамоўе, і тым сама павышае крэдытныя рызыкі банкаў.** Дадатковыя паслугі, якія могуць спадарожнічаць крэдытаванню, аказваюцца на аснове асобных дамоў альбо ў

адпаведнасці з тарыфамі банкаў. Усё гэта дазволіць павысіць празрыстасць дзейнасці банкаў і нябанкаўскіх крэдытна-фінансавых арганізацый пры крэдытаванні.

Сярод новаўвядзенняў таксама можна адзначыць новую функцыю Нацыянальнага банка — ажыццяўленне маніторынгу фінансвай стабільнасці, а таксама забарону фінансавання няпрофільнай дзейнасці Нацбанка (галуўны банк краіны не мае права прадастаўляць крэдыты для фінансавання дэфіцыту бюджэту і набываць дзяржаўныя каштоўныя паперы пры іх першасным размяшчэнні, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных законам аб рэспубліканскім бюджэце на чарговы фінансавы год і (ці) Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь; усталёўваецца жорсткая забарона на ўдзел Нацбанка ў гаспадарчых таварыствах і іншых юрыдычных асобах, не звязаных з ажыццяўленнем банкаўскай дзейнасці). Важна і тое, што значныя змяненні прадугледжаны ў галіне нагляду за банкаўскай дзейнасцю.

— Ці не стануць камерцыйныя банкі ва ўмовах, калі ім нельга браць камісію, даваць дарэгія крэдыты? Ім жа таксама нічога губляць не хочацца.

— Згодна з існуючым заканадаўствам, Нацыянальны банк не мае права ўмешвацца ў працэнтную палітыку банкаў. Ім дадзена права пры заключэнні крэдытнай дамовы з кожным канкрэтным крэдытарымальнікам вызначаць самастойна памер, перыядычнасць лічэння і тэрміны выплаты працэнтаў і платы за карыстанне крэдытам, калі яе аплата прадугледжана крэдытнай дамовай. Але працэнтная стаўка пры размяшчэнні банкамі крэдытаў вызначаюцца, зыходзячы з кошту прыцягнення рэсурсаў, у тым ліку грашовых сродкаў ва ўклады, і залежаць ад сітуацыі на крэдытна-дапазітнім рынку. Таму калі інфляцыя будзе складаць 19-22%, стаўка рафінансавання дасягне за планаваных 20-23%, то будучь

складзены ўсе перадумовы для зніжэння кошту крэдытаў і для прадпрыемстваў, і для насельніцтва.

— Якія змены чакаюць банкаўскую сістэму нашай краіны пасля таго, як мінімальны памер статутнага фонду для адкрывца банка будзе павялічаны да 25 млн еўра (у 5 разоў)?

— Гэта прывядзе да павышэння патрабаванняў да інвестараў, якія хочуць ствараць банкі на нашай тэрыторыі, узмацнення іх адказнасці за якасць ажыццяўлення банкаўскай дзейнасці, а таксама адсякнення доступу на беларускі банкаўскі рынак непразрыстага капіталу. Акрамя таго, гэта добра паўплывае на ўстойлівасць функцыянавання банкаў, якія ствараюцца. Яшчэ адзін аргумент на карысць такога рашэння — неабходнасць гарманізацыі заканадаўства (у тым ліку і банкаўскага) ў дзяржавах — удзельніках Адзінай эканамічнай прасторы. Зараз у нас памер мінімальнага статутнага фонду банка 5 млн еўра. Для параўнання: ў Казахстане гэтая лічба складае 26 млн еўра, у Расіі — 7,2 млн еўра. Перспектывы стварэння Еўразійскага саюза і ўваходжання Беларусі ў Сусветную гандлёвую арганізацыю прымушаюць задумвацца аб процідзейні экспансіі замежных банкаў, паляпшэнні канкурэнтаздольнасці беларускіх банкаў, для чаго і прынята такое рашэнне. Пры гэтым азначаны мінімальны памер статутнага фонду будзе усталяваны толькі для новых банкаў, што ствараюцца ў нашай краіне (у тым ліку ў выніку рэарганізацыі). Аднак Нацыянальны банк будзе ўносіць адпаведныя змяненні ў патрабаванні да мінімальнага памеру нарматыўнага капіталу для існуючых банкаў. Для тых, хто на момант унясення змяненняў не будзе мець адпаведнага капіталу, будзе ўсталяваны перыяд для яго паэтапнага нарошчвання да 1 студзеня 2015 года.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

■ Падрабязнасці

КОЛЬКІ БУДЗЕ ПЛАЦІЦЬ ЗА ЖКГ?

З учарашняга дня падаражалі жыллёва-камунальныя паслугі для насельніцтва.

— Тарыф на цеплавую энергію для патрэб ацяплення і гарачага водазабеспячэння з 1 чэрвеня павышаны да 60140 рублёў за 1 Гкал (раней складаў 53773 рублі за Гкал).

— Тарыф на халоднае водазабеспячэнне павялічаны да 900 рублёў за 1 куб. метр (раней — 585 рублёў за куб. метр).

— Тарыф на каналізацыю будзе складаць 550 рублёў за 1 куб. метр (раней — 305 рублёў за куб. метр).

Такім чынам, кошт жыллёва-камунальных паслуг для сям’і з трох чалавек, якая жывяць у тыповай двухкапаёвай кватэры агульнай плошчай 48 кв.м, у ацяпляльны перыяд складзе ў сярэднім 216 400 тыс. рублёў, у летні перыяд — 137 900 рублёў. Нагадаем, што тарыфы для насельніцтва на паслугі водазабеспячэння і каналізацыі не перагледзіліся з лютага 2011 года. Плануецца, што да канца года ўзровень пакрыцця насельніцтвам выдаткаў на аказанне жыллёва-камунальных паслуг складзе 35%. Зараз узровень кампенсацыі затрат складае менш за 13%.

Святлана БУСЬКО

Ананд не аддаў шахматную карону
Індыйскі грасмайстар Вішванатан Ананд у напружанай барацьбе за званне чэмпіёна свету перамог прадстаўніка Ізраіля Барыса Гельфанда. Матч склаўся з 12 партыі, аднак пераможцу яны так і не вызначылі — нічыя. Выўляець лепшага прыйшоўся на тайбрыку. У выніку чатырох дадатковых партыі вікторыю атрымаў Ананд.

Тарас ШЧЫРЫ.

■ Ну і ну!

ПІЛУЙЦЕ ГІРЫ, ШУРА!

У Мёрскі РАУС звярнуўся пенсіянер 1947 года нараджэння, які паведаваў, што нехта з двара яго дома ўкраў электрарухавік і спартыўную гіру. Шкоду ацанілі на суму звыш 1,2 мільёна рублёў. Міліцыянеры ўстанавілі, што ўкралі рухавік і гіру два 18-гадоваыя мясцовыя жыхары. Можа, як Панікоўскі і Балагану, падумалі, што гіра залатая? Аددзелам Следчага камітэта заведзена крымінальная справа.

Аляксандр ПУКШАНЭ.

ПАВЯЧЭРАЎ... БАБРОМ ПРАМА НА БЕЗЗАС

Работнікі ўпраўлення аператыўнага рэагавання Дзяржаўнай інспекцыі і Асіповіцкай міжрайінспекцыі, правяраючы інфармацыю адносна парушэння прыродаахоўнага заканадаўства, затрымалі ў Асіповіцкім раёне двух грамадзян. У трэцяга атрымалася ўцячы.

Гэтыя людзі здабывалі рыбу стаўнымі сеткамі і сеткавай пасткай. Забароненыя прылады лоўлі, а таксама ўлоў — 117 асобін розных відаў рыб агульнай вагой 27 кілаграмаў — былі канфіскаваны. Шкода ад дзеянняў браканьераў склала больш за 16 мільёнаў рублёў.

— Дзяржінспектары сабранымі матэрыяламі таксама даказалі, што адзін з затрыманых незаконна здабыў бабра, выкарыстаўшы пры гэтым незарэгістраваную палыўніную стрэльбу, — расказалі ў Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёлнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь. — Частку мяса ён прыгатаваў на вячэру тут жа, на базее ракі. Пяць кілаграмаў, што засталася, а таксама шкура, стрэльба і боопрыпасы канфіскаваны. Заведзена крымінальная справа.

Сяргей РАСОЛЬКА

■ Геапалітыка

Напэўна, самай папулярнай навіной апошніх дзён сярод геапалітыкаў стала інфармацыя аб тым, што з ліпеня 2010 года па ліпень 2011 года ў ЗША ўпершыню ў гісторыі нарадзілася менш немаўляў з бэльым колерам скуры, чым афраамерыканцаў, лацінаамерыканцаў, азіятаў і дзяцей, што нарадзіліся ў выніку змяшаных шлюбав. У такой сітуацыі галоўнае пытанне — ці зможа ЗША захаваць сваю цэласнасць, калі праз 15—20 гадоў бэльія, якія заснавалі гэтую дзяржаву, акажуцца ў меншасці? Ці зможа надзвычай прэстэа насельніцтва Злучаных Штатаў выпрацаваць механізмы паразумення і захавання дзяржаўнасці, маючы розныя каштоўнасці ў сілу рознага этнічнага і расавага паходжання? Цяпер, знаходзячыся ў большасці, бэльія нашчадкі еўрапейскіх эмігрантаў дэманструюць здольнасць дамаўляцца паміж сабой (за выключэннем ваіны паўночных і паўднёвых штатаў у XIX стагоддзі, пачатку якой, зрэшты, таксама ў немалой ступені паспрыяла расавае пытанне). Ну, а калі яны самі стануць меншасцю, ці змогуць яны дамоўіцца з новай каларовай большасцю?

Надзвычай далікатным пытаннем з’яўляецца і пытанне уласнасці. Пераважная доля багаццяў у Амерыцы засяроджана ў руках бэльія. Сярод 400 мільярдаўраў ЗША і 10,5 мільёна хатніх гаспадарак, якія валодаюць больш як мільёнам долараў, колькасць каларовых багацых проста нікчэмная для церапершніх 36,6% ад усяго насельніцтва ЗША. Пакуль бэльія ў большасці, гэта ўспрымаецца каларовымі меншасцямі не вельмі драбрызчліва, але зрабіць яны нічога з гэтым не могуць. А калі сітуацыя перамяніцца? Ці не чакае ЗША грандзёны перацел уласнасці на ўзор рускай рэвалюцыі 1917 года? Ці разумеюць бэльія эліты ў ЗША ўсё вастрыню гэтага пытання і ці змогуць выпрацаваць схему, па якой пачынаць дзяліцца часткай сваіх багаццяў загалда, не спакуюшыся каларовае насельніцтва забраць у іх усё адразу? Пакуль што такога ўсведамлення не назіраецца.

У 2009 годзе 10% амерыканцаў валодалі амаль паловай нацыянальнага багацця. І такія людзі, як Барак Абама, адрозныя сваім колерам скуры ад бэльі эліты, сярод іх з’яўляюцца выключэннем, якое пацвярджае агульнае правіла. Пры гэтым за апошнія дзесяць гадоў прыбыткі 90% амерыканцаў амаль не змяніліся. А вось сярод бэльіаў амерыканцаў развіваецца трэнд, у адпаведнасці з якім 0,1% насельніцтва ЗША кантралюе ўжо 10% нацыянальных багаццяў. Спецыялісты адзначаюць, што адбываецца фарміраванне «плутаноміі» — Амерыка кіруюць ужо не самі амерыканцы, а невялікая колькасць супербагацых людзей.

З эканамічнымі перспектывамі ЗША таксама пытанне няяснае. Апошніе стагоддзе разнамамыя амерыканцы кансалідаваліся, адчуваючы гонар за сваю дзяржаву, моц якой на сусветнай арэне наўжліва ўзрастала. Зараз карціна адваротная — з кожным годам ЗША кантралююць усё меншую долю сусветнай эканомікі і губляюць адну за адной геапалітычныя перавагі. Замест ранейшага нарошчвання багаццяў рэзка ўзрастаюць даўгі. Ці змогуць людзі, якія забываюць сур’ёзныя адрозненні адзін ад аднаго на фоне гонару за магутнасць сваёй краіны, якія расае, захаваць згоду

з’яўляюцца выключэннем, якое пацвярджае агульнае правіла. Пры гэтым за апошнія дзесяць гадоў прыбыткі 90% амерыканцаў амаль не змяніліся. А вось сярод бэльіаў амерыканцаў развіваецца трэнд, у адпаведнасці з якім 0,1% насельніцтва ЗША кантралюе ўжо 10% нацыянальных багаццяў. Спецыялісты адзначаюць, што адбываецца фарміраванне «плутаноміі» — Амерыка кіруюць ужо не самі амерыканцы, а невялікая колькасць супербагацых людзей.

З эканамічнымі перспектывамі ЗША таксама пытанне няяснае. Апошніе стагоддзе разнамамыя амерыканцы кансалідаваліся, адчуваючы гонар за сваю дзяржаву, моц якой на сусветнай арэне наўжліва ўзрастала. Зараз карціна адваротная — з кожным годам ЗША кантралююць усё меншую долю сусветнай эканомікі і губляюць адну за адной геапалітычныя перавагі. Замест ранейшага нарошчвання багаццяў рэзка ўзрастаюць даўгі. Ці змогуць людзі, якія забываюць сур’ёзныя адрозненні адзін ад аднаго на фоне гонару за магутнасць сваёй краіны, якія расае, захаваць згоду

з’яўляюцца выключэннем, якое пацвярджае агульнае правіла. Пры гэтым за апошнія дзесяць гадоў прыбыткі 90% амерыканцаў амаль не змяніліся. А вось сярод бэльіаў амерыканцаў развіваецца трэнд, у адпаведнасці з якім 0,1% насельніцтва ЗША кантралюе ўжо 10% нацыянальных багаццяў. Спецыялісты адзначаюць, што адбываецца фарміраванне «плутаноміі» — Амерыка кіруюць ужо не самі амерыканцы, а невялікая колькасць супербагацых людзей.

З эканамічнымі перспектывамі ЗША таксама пытанне няяснае. Апошніе стагоддзе разнамамыя амерыканцы кансалідаваліся, адчуваючы гонар за сваю дзяржаву, моц якой на сусветнай арэне наўжліва ўзрастала. Зараз карціна адваротная — з кожным годам ЗША кантралююць усё меншую долю сусветнай эканомікі і губляюць адну за адной геапалітычныя перавагі. Замест ранейшага нарошчвання багаццяў рэзка ўзрастаюць даўгі. Ці змогуць людзі, якія забываюць сур’ёзныя адрозненні адзін ад аднаго на фоне гона

Жывая гісторыя

СЛАВУТАСЦІ МІНУЎШЧЫНЫ — У ЦЭНТРЫ ГРОДНА!

Гісторыя — справа, безумоўна, сур'езная і патрабуе грунтоўных падыходаў. Даследаванні, артыкулаў, навуковых канферэнцый... Але, мабыць, не толькі гэтага. Студэнты Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы прапануюць зацікаўленым жыхарам і гасцям горада над Нёманам «сустрэцца» са славымі асобамі нашай мінуўшчыны... непасрэдна на вуліцы. Гэта робіцца ў рамках праекта «Жывая гісторыя», накіраванага на папулярныя гістарычныя падзеі і развіццё турыстычнага патэнцыялу Гродзеншчыны.

Суботні вечар, цэнтр Гродна, вуліца Савецкая... У розных кутках, ля сцен будынкаў — дзясяткі фотаздымкаў з выявамі горада

МЕТАЛЫ ЗНОЎ ЗМЯНІЛІ СКУПАЧНЫЯ ЦЭНЫ

Згодна з пастановай Міністэрства фінансаў, з 1 чэрвеня ўводзяцца новыя цэны на каштоўныя металы ў вырабах і ломе, што скапчвае ў фізічных асоб (акрамя куплі-продажу банкаўскімі і нябанкаўскімі крыдэтна-фінансавымі арганізацыямі каштоўных металаў у выглядзе мерных зліткаў і манет у фізічных асоб). Апошні раз дагэтуль яны змяняліся з 1 мая, перад тым — з 1 сакавіка.

Цяпер скупачныя цэны ў рублях за грам металу выглядаюць так. На золата ў вырабах і ломе: 375-й пробы — 128 210 рублёў (дагэтуль з 1 мая дзейнічала скупачная цэна 135 420 рублёў); 500-й пробы — 170 950 рублёў (было 180 560 рублёў); 583-й пробы — 200 010 рублёў (211 260 рублёў); 750-й пробы — 256 430 рублёў (270 840 рублёў); 900-й пробы — 307 710 рублёў (325 010 рублёў); 916-й пробы — 313 180 рублёў (330 790 рублёў); 950-й пробы 324 810 рублёў (343 070 рублёў); 958-й пробы — 327 540 рублёў за адзін грам металу (дагэтуль была цэна 345 960 рублёў за той жа грам).

Скупачная цэна на плаціну ў вырабах і ломе з пачатку лета наступная: 950-й пробы — 301 320 рублёў за адзін грам металу (апошняя цэна дагэтуль — 331 370 рублёў).

Змяніліся і скупачныя цэны на серабро ў вырабах і ломе. За адзін грам металу ў рублях па пробы з 1 чэрвеня: 750-й пробы — 4 600 рублёў (з 1 мая дзейнічала скупачная цэна 5 200 рублёў); 800-й пробы — 4 910 рублёў (5 550 рублёў); 875-й пробы — 5 370 рублёў (6 070 рублёў); 916-й пробы — 5 620 рублёў (6 350 рублёў); 925-й пробы — 5 680 рублёў (6 410 рублёў); 960-й пробы — 5 890 рублёў за адзін грам металу (дагэтуль было 6 660 рублёў за той жа грам).

Сяргей СТАРЫНАЎ.

БЛАНДЗІНКІ Ў ГОРАДЗЕ

У Міжнародны дзень бландзінак у сталіцы блявлявы прыгажуні адсвяткавалі амаль прафесійнае свята.

Гэта ўжо другое падобнае мерапрыемства. Першы рэспубліканскі парад бландзінак, арганізатарам якога выступіў рэсурс rovod.tut.by, адбыўся летась. І сёлета акцыя насіла выключна забаўляльны характар. Светлавальныя прыгажуні прымаілі кампліменты, пазіравалі для СМІ і дзяліліся добрым настроем. Але самы яркавы момант усяго свята адбыўся ў Цэнтральным батанічным садзе. Тут «зор-

няя» ўладальніцы светлых валасоў пасадзілі кветнік, якому была дадзена назва «Клуба бландзінак». Арганізатары ўплываюць, што аналагаў такой клубме ва ўсім свеце няма.

У садовых пальчатках былі заўважаны спявачка Вера Карэнічэва, удзельніцы гурта «Топлес» Святлана Ліс і Дар'я Малахоўская. Спявачка Ларыса Грыбалёва не спынілася на дасягнутым і вырашыла пакараваць мотаблокам. Эксцэнтрычная вядучая небландзінка Ганна Бонд прыйшла з рыдлёўкай і пагражала закапаць у клубме разам з кветкамі белы парык, тым самым прымусяўшы некаторых галоўных удзельніц свята рэцываваць з плячоўкі ў начны клуб. Там і завяршыўся Міжнародны дзень бландзінак, дзе выбралі самых лепшых з іх.

Марына БЕГУНКОВА, фота аўтара.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Крымінал, здарэнні

З Каўказа — у Еўрасоюз

Беларускія пагранічнікі затрымалі чатырох прадстаўнікоў каўказскага рэгіёна, якія незаконна паспрабавалі перасячы беларуска-латвійскае дзяржаўнае мяжу, — марылі знайсці ў Еўрасоюзе працу. Пасля затрымання высветлілася, што яны прыляцелі ў Беларусь яшчэ ў пачатку мая. На законных падставах уехаць у Еўрасоюз у іх не атрымалася. І тады «квартэт» выбраў іншы шлях. З Мінска на цягніку прыехалі ў Польшчу, дабраліся да вёскі Плюсы. А ночку адправіліся на мяжу.

Пацягнула на волю...

На пероне віцебскага чыгуначнага вакзала міліцыя затрымала «хіміка», які самавольна пакінуў папраўчую ўстанову адкрытага тыпу. 34-гадовы мужчына адбыў пакаранне за рабаванне і наўмыснае прычыненне лёгкага цялеснага пашкоджання. «Уліч» ён на волі нядоўга — тры дні. Цяпер «адпачывае» ў следчым ізалятары.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Кінуў матацыкл — і ў ваду...

У паляўнічых угоддзях Жыткавіцкага лягаса работнікі Тураўскай мікраайспецкіі і названага карыстальніка затрымалі грамадзяніна 1966 года нараджэння, які на матацыкле з каляскай перавозіў мяса лясца.

Грамадзянін спрабаваў збегчы ад дзяржінспектару, пакінуўшы матацыкл у меліярацыйным канале. Пасля гэтага ён пералпыў на другі бераг канала і схавалі ў лесе, — распавялі

падрабязнасці ў Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь.

Аднак дзяржінспектары разам з работнікамі лягаса здолелі дагнаць браканьера. Пры аглядзе матацыкла, акрамя 50 кілаграмаў дзічыны, былі канфіскаваны сякера і рыдлёўка. Затрыманы паказуў месца, дзе заклаў шкуру, галаву і касткі жывёлы. Шкода прыродзе ацэнена ў 9,5 мільёна рублёў.

Ласціну паспеў прыгатаваць

У паляўнічых угоддзях Талачынскай раённай структуры таварыства паляўнічых і рыбалоўаў яе работнікі разам з супрацоўнікамі Аршанскай мікраайспецкіі знайшлі астаткі лася.

Пры аглядзе домаўладання ў маразільнай камеры халадзільніка знайшлі мяса лася, а на кухоннай пліце — посуд з прыгатаванымі стравамі з дзічыны. У сявер дзяржінспектары знайшлі паліто, слякеры і нож з плямамі бургача колеру. Адбітак гумавых ботаў супаў з тымі, што былі знойдзены на месцы злачынства, — раскавалі ў Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь.

Нанесеная прыродзе шкода ацэнена ў 9,5 мільёна рублёў. Браканьера чакае крмінальная адказнасць.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Авечкагадоўля ў Беларусі: пачынаць трэба фермерам

Яшчэ ў савецкія часы Беларусь доўга і прыныцова называлі аграрнай рэспублікай. Доўгі час краіна паспяхова забяспечвала СССР не толькі слаўтай бульбай, але і лёнам, якаснымі малочнымі прадуктамі. Але для больш эфектыўнага развіцця эканомікі заўжды трэба адкрываць новыя гарызонты. Літаральна месца таму Прэзідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў у хуткі тэрмін падрыхтаваць план развіцця авечкагадоўлі ў Беларусі. Безумоўна, справа патрэбна, але нялёгка. Праўда, як стала вядома нашаму выданню, працэс з месца зрушыўся. Па камандар карэспандэнт «Звязды» звярнуўся да Мікалая ПІЛЮКА, прафесара, доктара сельскагаспадарчых навук, які па даручэнні Акадэміі навук на пачатковым этапе кuryруе працу па адражэнні авечкагадоўлі.

«Мясны напрамак — прыярытэт»

— Мы пакуль толькі распачалі працу, — на пачатку размовы кажа Мікалай Пілюк, супрацоўнік навукова-практычнага цэнтру Нацыянальнай акадэміі навук па жывёлагадоўлі. — Але сумесна з Міністэрствам сельскай гаспадаркі ўжо падрыхтавалі паведамленне для Савета Міністраў. Перш-наперш адзначылі вузлыя пункты: стан авечкагадоўлі ў нас, у свеце, на падставе чаго зрабілі свае прапановы. Цяпер настае час рабіць глыбокае даследаванні і далей распрацоўваць стратэгію развіцця. Але, мяркую, прыярытэтным у авечкагадоўлі будзе мясны напрамак, а пасля ўжо ўхіл зробіць на воўну.

Дарэчы, словы Прэзідэнта для вас былі нечаканымі?

— Яны былі вельмі нечаканымі. Гаспадарак у галіне авечкагадоўлі ў Беларусі амаль не засталася. Есць толькі СВК «Канюхі» Ляхавіцкага раёна. Гэта адзіная база, з якой можна будзе пачынаць развіццё авечкагадоўлі. Што казаць, калі на ўсю рэспубліку адзін цудоўны стрыгаль — спецыяліст, які можа прафесійна пастрычы авечак. Нас чакае карпатлівая праца. Але працаваць трэба. Вы толькі ўявіце, колькі пойдзе часу на метызаванне, падлік авечак на тэрыторыі ўсёй рэспублікі. Так, гаспадарка адна. Але зараз невядома, колькі авечак у грамадзян. Мы толькі на пачатку шляху.

Аднак калі мы збіраемся адраждаць авечкагадоўлю, дык павінны мець і свае традыцыі.

— Калі верыць Вацлаву Ластоўскаму, дык вядома, што ў 1429 годзе пры падрыхтоўцы да каранацыі вялікага князя Літоўскага Вітаўта за тыдзень з'елі 500 бараноў. У 39-м, напярэддні вайны, Беларусь мела 2,5 мільёна авечак. Але большасць (1,7 мільёна) была ў насельніцтва. А ў грамадскіх сектары — 800 тысяч. У 1985-м было 382 тысяч авечак у саўгасах, калгасах і 247 тысяч у хатніх падворках. Агулам настрыгалі амаль 1000 тон воўны. Гэта быў пік авечкагадоўлі — 120 спецыяльных гаспадарак на ўсю краіну. А цяпер у нас іх усяго крыху больш дзясці, сярод якіх толькі адна дзяржаўная. Пасля радыёцыйнай катастрофы скарацілі агульную колькасць авечак у Гомельскай і Магілёўскай абласцях, бо воўна вельмі хутка назпаўшае радыяцыю. Тады нават не ведалі, як яе збыць: спалывалі, закапвалі. А астатню ў Смаленск на сукно накіроўвалі.

Атрымліваецца, што крызіс развядзення авечак на Беларусі ўзаемазвязаны з чарнобыльскай трагедыяй.

— Мяркую, яна і дала негатыўны штуршок. Бо пад гэтым чарнобыльскім лозунгам і скарацілі палогоў авечак.

Кажаць, што лепшая, тонкая воўна ў мержыноста, авечак, якія жывуць на поўдні. У нас танкарунныя наштам. У такім выпадку, якія авечкі распаўсюджаны ў Беларусі?

— У нас мержына быць не можа, бо танкарунная авечка жыве ў больш сонечных мясцінах. Найбольш папулярная раманаўская парода, а таксама тэксель, іль-дэ-франс, сурфаль, якія завозілі на Беларусь яшчэ пры СССР. Гэта быў асноўны матэрыял для вывядзення сваёй пароднага тыпу і паляўнічых якасці воўны.

Аляксандр Лукашэнка зазначыў, што трэба будаваць новыя комплексы для развядзення авечак. Што яны павінны з сабе ўяўляць?

— Адрозна скажу, што калі няма ў атары трох тысяч матак, праца з авечкай будзе неэфектыўнай. Яны павінны складаць 60-70% ад агульнай колькасці статка. У такім выпадку агульны статак будзе складацца з 5 тысяч авечак. Да гэтага і трэба імкнуцца, і мяркую, што да нашых умоў падобная палітыка паддзец. Пытаецца, дзе будаваць комплекс? На базе тых гаспадарак, якія ўжо былі раней. Па рывананні больш падыходзіць Гомельская вобласць. Аднак, нягледзячы на гэта, гадаваць авечак можна на ўсёй тэрыторыі Беларусі. Для іх трэба будаваць таннае жылло. Шмат хто супраць цагляных пабудов, бо з'яўляецца сырасць, вільгаць, што ўплывае на актывізацыю хваробы капальнай гнілі. Я прыхільнік драўляных хлявоў, але яны недаўгавечныя... Есць і іншае пытанне — закупка маладняку. Ветэрынарныя ўмовы не дазваляюць прывозіць авечак з далёкага замежжа, бо ёсць небяспека, што авечыя хваробы могуць перадацца іншай жывёле. З-за гэтага мы можам набываць іх толькі ў Літве і ва Украіне. Але нам лепш купляць іх у Германіі, Польшчы, Фінляндыі, Швецыі...

Як лічыце, адражненне авечкагадоўлі актуальнае для эканомікі сучаснай Беларусі?

— Адкажу такім чынам. Асноўныя задачы авечкагадоўлі — найбольш поўна выкарыстоўваць сенажаці і стварыць больш працоўных месцаў на перыферыі. Нават, калі не здолеем спыніць адток спецыялістаў у буйныя гарады, дык дадзім магчымасць працаваць на вёсцы авечкам. А гэта і чабыні, і стрыгалі. Гэта хоць і сезонная праца, але вучыцца майстэрству стрыгчы барану таксама трэба. Прафесійна пастрыжэ за тры хвіліны, а непадрыхтаваны чалавек будзе паўдня з авечкай мучыцца.

Цікава, а колькі грошай ідзе на ўтрыманне авечак?

— Шмат. Напрыклад, жывёламесца каровы абыходзіцца ў 10 мільёнаў рублёў. На авечку, напэўна, пойдзе крыху менш — 5-7 мільёнаў. Што тычыцца харчавання, 70% складае грубы корм, а астатняе — канцэнтрат. Каб выгадаваць дзясці авечак, трэба выдаткаваць столькі сродкаў, колькі пойдзе на ўтрыманне адной каровы.

Сродкаў і сапраўды затрачваецца шмат. А ці карыстаецца попытам беларускай барані?

— Шчыра скажу, яна амаль не адрозніваецца па смаку ад замежнай бараніны. Што да коштаў, дык у Мінску, на рынку, прыватнікі за кілаграм працуюць 120 тысяч рублёў, а на Аршанскім мясакамбінаце кілаграм маладняку каштуе 33 тысячы рублёў. Вось і параўнайце.

Так, а калі да гэтага дадаць яшчэ і інтэнсіўнае развіццё вытворчасці штучных тканін, дык наогул цяжка зразумець, як магла нармальна развівацца авечкагадоўля.

— І ў гэтым плане, звязана з распаўсюджваннем воўны, з'явілася тады, каб навучылі стварыць блізкае да руна хімівалакно. Толькі я ўпэўнены: воўну ніколі не ўдасца цалкам замяніць хімічнымі валокнамі. Напрыклад, пры намакнанні сукно выдзяляе цяпло. А хімівалакно падобнага дасягнення не здолее. Проста яно сёння больш зручнае, таннае, лёгкае ў вытворчасці, чым воўна, над

развядзення авечак. Што яны павінны з сабе ўяўляць?

— Адрозна скажу, што калі няма ў атары трох тысяч матак, праца з авечкай будзе неэфектыўнай. Яны павінны складаць 60-70% ад агульнай колькасці статка. У такім выпадку агульны статак будзе складацца з 5 тысяч авечак. Да гэтага і трэба імкнуцца, і мяркую, што да нашых умоў падобная палітыка паддзец. Пытаецца, дзе будаваць комплекс? На базе тых гаспадарак, якія ўжо былі раней. Па рывананні больш падыходзіць Гомельская вобласць. Аднак, нягледзячы на гэта, гадаваць авечак можна на ўсёй тэрыторыі Беларусі. Для іх трэба будаваць таннае жылло. Шмат хто супраць цагляных пабудов, бо з'яўляецца сырасць, вільгаць, што ўплывае на актывізацыю хваробы капальнай гнілі. Я прыхільнік драўляных хлявоў, але яны недаўгавечныя... Есць і іншае пытанне — закупка маладняку. Ветэрынарныя ўмовы не дазваляюць прывозіць авечак з далёкага замежжа, бо ёсць небяспека, што авечыя хваробы могуць перадацца іншай жывёле. З-за гэтага мы можам набываць іх толькі ў Літве і ва Украіне. Але нам лепш купляць іх у Германіі, Польшчы, Фінляндыі, Швецыі...

Адкажу такім чынам. Асноўныя задачы авечкагадоўлі — найбольш поўна выкарыстоўваць сенажаці і стварыць больш працоўных месцаў на перыферыі. Нават, калі не здолеем спыніць адток спецыялістаў у буйныя гарады, дык дадзім магчымасць працаваць на вёсцы авечкам. А гэта і чабыні, і стрыгалі. Гэта хоць і сезонная праца, але вучыцца майстэрству стрыгчы барану таксама трэба. Прафесійна пастрыжэ за тры хвіліны, а непадрыхтаваны чалавек будзе паўдня з авечкай мучыцца.

Цікава, а колькі грошай ідзе на ўтрыманне авечак?

— Шмат. Напрыклад, жывёламесца каровы абыходзіцца ў 10 мільёнаў рублёў. На авечку, напэўна, пойдзе крыху менш — 5-7 мільёнаў. Што тычыцца харчавання, 70% складае грубы корм, а астатняе — канцэнтрат. Каб выгадаваць дзясці авечак, трэба выдаткаваць столькі сродкаў, колькі пойдзе на ўтрыманне адной каровы.

Сродкаў і сапраўды затрачваецца шмат. А ці карыстаецца попытам беларускай барані?

— Шчыра скажу, яна амаль не адрозніваецца па смаку ад замежнай бараніны. Што да коштаў, дык у Мінску, на рынку, прыватнікі за кілаграм працуюць 120 тысяч рублёў, а на Аршанскім мясакамбінаце кілаграм маладняку каштуе 33 тысячы рублёў. Вось і параўнайце.

Так, а калі да гэтага дадаць яшчэ і інтэнсіўнае развіццё вытворчасці штучных тканін, дык наогул цяжка зразумець, як магла нармальна развівацца авечкагадоўля.

— І ў гэтым плане, звязана з распаўсюджваннем воўны, з'явілася тады, каб навучылі стварыць блізкае да руна хімівалакно. Толькі я ўпэўнены: воўну ніколі не ўдасца цалкам замяніць хімічнымі валокнамі. Напрыклад, пры намакнанні сукно выдзяляе цяпло. А хімівалакно падобнага дасягнення не здолее. Проста яно сёння больш зручнае, таннае, лёгкае ў вытворчасці, чым воўна, над

якой доўга трэба папрацаваць. Нягледзячы на ўздым хімічнай вытворчасці, мне здаецца, у будучыні людзі цалкам прыядуць на шорцы, бо яна натуральная.

Воўна — гэта добра, толькі рызат у авечкагадоўлі мясны напрамак прыярытэтны. Сёння 90% вырочки атрымліваюць менавіта ад мяса, і толькі 10% — ад воўны. Дарэчы, мы надаўна падлічылі і прыйшлі да высновы, што гадаваць авечак — задавальненне дарагое. Рэнтабельнасць СВК «Канюхі» наогул мінус 30-32%. Гэта пакуль стратная вытворчасць. А каб змяніць сітуацыю, патрэбны датацыі, дзяржаўныя дапамогі, якія былі б выгаднымі для вытворцы.

А куды прадаваць воўну?

— На Смільавіцкую валлошна-лямцавую фабрыку. Там робяць добрае валенкі і пастаўляюць прадукцыю нават у ЗША.

Але фермеры скардзіцца, што воўну прымаюць неахвотна.

— Так, але мне здаецца, што ў фермераў няма лабараторыі, каб ацаніць якасць воўны. І калі прывозіць, напрыклад, у Смільавіч, безумоўна, у ёй могуць знайсці тэхналагічныя заганяны.

Адно прадпрыемства на ўсю рэспубліку — не замала?

— Згодны, але традыцыі ў нас не такія глыбокія, як у Калмыкіі, на Каўказе, дзе ў хаце і святла можа не быць, а барана заўжды ўбачыш.

«Па тэме авечак абараняліся напрыканцы 80-х»

Мікалай Уладзіміравіч, а ці хапае нам кадраў у галіне авечкагадоўлі?

— Не, мне наогул здаецца, што ёсць студэнты БДАТУ, якія ніколі ў жыцці не бачылі авечак. На ўсю Беларусь усяго некалькі навукоўцаў, які грунтоўна вучаюць авечкагадоўлю. Тэма дысертацыі для маладых вучоных таксама не вельмі цікавая. Калі не памылся, та на авечках абараняліся апошні раз напрыканцы 80-х. Магчыма, яшчэ нехта рыхтаваў дысертацыю і пазней, але распрацавалі яе дакладна не ў нашым інстытуце.

Пытанне, магчыма, крыху наіўнае, але, на мой погляд, важнае. Як лічыце, ці актуальна зараз фермерам развядзіць авечак?

— А з фермераў і трэба пачынаць. Так, прыватнік не здолее стварыць вялікую ферму. Яму нават крыдты не дапамогуць у гэтай нялёгкай справе. Толькі і без дапамогі дзяржавы вялікія комплексы наўрад ці атрымаюцца пабудаваны. Але фермерам неабходна займацца авечкамі. На мой погляд, ім трэба даць крыдты, каб пакрысе з невялікага развівалі авечкагадоўлю.

Тарас ШЧЫРЫ. Фота аўтара.

СЕЛЬСКАЯ ПЕРСПЕКТЫВА ДЛЯ РАЗУМНАГА ГАРАДЖАНІНА

«Дзіця асфальту» з Магілёва займеў прыватную сельскую справу ў Шклоўскім раёне. Алег Іванову пачаў з набыцця ў вёсцы безгаспадарнай хаты і стварыў з атары авечак амаль у тры сотні гадоў.

Астравец — гэта нават не вёска, а хутар. На гэтым «востраве» пасярод палюў і лясоў жывуць усяго толькі два чалавекі, астатнія сем лічачы дачнікамі. Сцежкі ледзь бачныя ў траве, а навокал — сапраўдная сельская ідылія. Невялікія хаткі патанюць у зеляніне. Над дрэвамі кружыць бусел...

Алег Мікалаевіч, апрануты па-гарадскому, паказвае сваю вясковую гаспадарку. З вялікага хлява «хвалымі» выбеглі авечкі і бараны, і «патоку» рынуўся на зялёную пашу. Побач — меншая пабудова, дзе месціцца «радзільны дом» і «дзіцячы садок».

— Адсюль праз некалькі тыдняў пасля народзінаў маленькія авечкі сыходзяць у «вялікае жыццё», мы ўжо навучыліся самі паспяхова выкармліваць малых, — кажа гаспадар.

Алег Іванову 40 гадоў, ён стаў жыхар абласнога цэнтру, але лічыць, што яго вялікі інтарэс да сельскай гаспадаркі абумоўлены генамі: бацькі і дзяды былі родам з вёскі.

— Мне з дзяцінства ўсё гэта падабалася, — працягвае ён. — Таму я пачаў і вырашыў набыць хату ў вёсцы. У гэтым доме ніко не жыў 16 гадоў. Мясціны навокал прыгожыя, прыдатныя для сельскай гаспадаркі, а мясцовая ўлада гатова падтрымаць гаспадару.

Калі даволі сціплага дома — старыя каштаны і клёны, убакі пасаджаны маладыя яблыны

сад. Увогуле ж падворак Іванова нагадвае... Ноўе каўчэг: тут «уратавацца» ад «сусветнага патопу» здолелі не толькі авечкі і бараны, але і коні, індкы, куры, трусцы, качкі, сабакі і каты.

Пры гэтым Алег Мікалаевіч па прафесіі — тэхнік-тэхнолаг зварачнай вытворчасці. Праўда, працуе ў фірме, якая займаецца пастаўкай запаных частак для сельскагаспадарчай тэхнікі.

— Я бываю ў сельскіх гаспадарках і кантактуе з разумнымі кіраўнікамі. Мы прыйшлі да высновы, што авечкагадоўля

— Няма ў нас «пункта», дзе можна было б разліць авечыя скуры, каб іх вырабілі, а потым пашылі з іх рэчы, — пацярджвае Іванову.

— Таму мы выкідаем іх на сметнік альбо спалываем. Сваю атару гаспадар набываў паступова, па некалькі гадоў, у розных месцах Беларусі.

Мікалай РУДАКОЎСКИ:

«Без ведання свайго мінулага мы не пабудуем будучыні»

Сёлета ў беларускіх архівеістаў дзве юбілейныя даты — 90-годдзе архіўных органаў і ўстаноў Рэспублікі Беларусь і 85-годдзе Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь. 4 жніўня 1922 года Прэзідыум Цэнтральнага выканаўчага камітэта БССР разгледзеў пытанне пра стан архіўнай справы ў Беларусі і прыняў пастанову «Аб архіве», якая і з'яўляецца, па сутнасці, пачаткам дзейнасці архіўных органаў у нашай краіне. А праз пяць гадоў, 28 мая 1927-га, ЦВК і СНК БССР прынялі пастанову аб стварэнні Цэнтральнага архіва Кастрычніцкай рэвалюцыі БССР, які за доўгі час існавання прышоў праз шэраг рэарганізацый і перайменаванняў і сёння называецца Нацыянальным архівам Рэспублікі Беларусь (НАРБ). Карэспандэнт «Звязды» завітаў да Мікалая РУДАКОЎСКАГА, в.а. дырэктара НАРБ, і распытаў, чым жыве сёння гэтая архіўная ўстанова.

— У 2007 годзе мы пераехалі ў будынак Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі і занялі 17-21 паверхі вышыннага будынка. Мы маем 8 архівахоўшчыц агульнай плошчай 6771 кв. м. У 1319 фондах архіва захоўваецца 1 043 778 спраў, што складае 37 930 пагонных метраў паліц. Нагадаю чытанам, што ў нашых фондах адлюстравана сацыяльна-эканамічная, грамадска-палітычная, ваенная, дыпламатычная і культурная гісторыя развіцця краіны з 1917 года і па сённяшні час — гэта дакументы і пра рэзрпсіі, і пра Вялікую Айчынную вайну, і пра партызанскі рух, і пра пасляваеннае будаўніцтва, і пра першыя крокі стварэння нашай дзяржавы.

Акрамя таго, што мы выконваем сваю асноўную функцыю па захаванні дакументаў, мы яшчэ займаемся і іншай працай — адказваем на запыты грамадзян (за 2007—2012 гады архівам выканана 9059 сацыяльна-прававых і 1989 тэматчных запытаў), вядзём навукова-асветніцкую дзейнасць (выдаём зборнік дакументаў, ладзім выставы). Супрацоўнікі архіва удзельнічаюць у розных семінарах, правярках, кансультацыях і г. д.

— **З моманту пераезду ў новы будынак прайшло пяць гадоў. На колькі часу хопіць свабоднай плошчай для новых дакументаў?**

— Шчыра прызнаюся, пэўная праблема тут ёсць: па нашых разліках, месца хопіць максімальна на гадоў пяць. Таму і не спяшаемся забіраць усе дакументы без разбору — робім упор на прывадненне ў парадак спраў у нашых падначаленых арганізацый. І толькі калі там не усё добра і мы бачым, што сапраўды няма дзе захоўваць, тады забіраем да сябе. Ёсць выпадкі, калі мы вымушаны абавязкова забіраць дакументы — напрыклад, калі арганізацыя ліквідуецца.

■ 3 людзьмі і сам-насам

«Гаворыш па-беларуску, гавары заўсёды і паўсюдна, не рабіся «как все».

Рана ці позна на змену іроніі прыйдзе павага»

Пісьмы пра мову (яны ж «новыя лісты пра галюнае») у рэдакцыю нашай газеты прыходзілі заўсёды — часам больш, часам — менш. Гэтаксама і друкаваліся... Што надзвычайна важна — не марна! Бо хіба ж не з іх дапамогай быў развезены міф аб роўнасці беларускай і рускай моў? Хіба не яны паспрыялі вяртанню ў першую з дзяржаўных спаконечных слоў (у тым ліку — *спадар і спадарыня*)? Хіба не яны дазволілі замацаваць (на заканадаўчым узроўні), што адказы на пісьмовыя звароты грамадзян і юрыдычных асоб павінны выкладацца на мове зваротаў? І, нарэшце, хіба не яны, гэтыя лісты, служылі, служаць і будуць служыць сведчаннем любові нашых людзей да роднай мовы, сведчаннем трывогі — за яе сённяшняе месца ў жыцці краіны, за далейшы лёс...

«У нашай Канстытуцыі запісана, што дзяржаўнымі мовамі ў Рэспубліцы Беларусь з'яўляюцца беларуская і руская. Але ж першай з іх, мова тытульная нацыі, амаль не чуваць, — лічыць **пісьменнік і краязнаўца Анатоль ВАЛАХАНОВІЧ**. — Справадоўства — за малым выключэннем — вядзецца па-руску. На гэтай жа мове вышчае ў асноўным беларуская тэлебачанне, друкуецца газеты. Пакуль не здае пазіцыі хіба радыё — сіліца размаўляць са сваім слухачом на роднай мове, хоць у асобных перадачах і праскаковае шмат рускіх слоў. Аднак гэты яшчэ палова бяды. Горш тое, што на пытанні карэспандэнту амаль ніхто не адказвае на іх мове, гэта значыць па-беларуску, што сведчыць аб адным: людзі не умеюць і саромеюцца размаўляць на першай з дзяржаўных, бо не валодаюць ёй.

Можна прадоўжыць, — працягвае спадар Анатоль. — Кнігарні Мінска і іншых буйных гарадоў завалены разнастайнай мастацкай літаратурай пераважна на рускай мове, на ёй жа ставяцца гэсы і здымаюцца фільмы, на ёй жа ледзь не ўсе шыльды і рэклама».

Заканмернае пытанне: як вярнуць нашай мове страчаны аўтарытэт? Спадар Анатоль лічыць, што зрабіць гэта можна, калі людзі нашай краіны зразумюць, што размаўляць і пісаць па-беларуску, садзейнічае развіццю сваёй мовы — ёсць галоўны абавязак кожнага сумленнага чалавека. І яго, гэты абавязак, трэба выконваць.

«Яшчэ ў 1712 годзе дзяржаўны дзеяч Вялікага княства Літоўскага, лат і гісторык Удальрык Крыштоф Радзівіл спрабаваў увесці беларускую мову ў пастаючы прыводны тэатр. Рабілася гэта дзеля таго, — піша ў рэдакцыю **спадар Захарыч**, — каб мясцовыя жыхары лепш разумелі сэнс таго, што адбывалася на сцэне. Разам з тым гэта спрыяла ўмацаванню аўтарытэту роднае мовы. Значыць, у той час яе паважалі...

Нам, тым, каму цяпер за 50, таксама грах скардзіцца, — працягвае чытан, — мы хадзілі ў школы, дзе навучанне вялося па-беларуску. А значыць, і выхаваліся мы менавіта беларусамі...

Не без таго — у дзяцінстве, у юнацкім ўзросце і асабліва ў арміі бывала, што нас называлі «бульбашамі», з нас, з нашай мовы смяляся. Але ж так ці гэтак смяляся з усіх.

Цяпер як быццам насталі іншыя часы: мы жывём у самастойнай дзяржаве. Згодна з Канстытуцыяй маем дзве раўнапраўныя мовы. Але ж мовы нашых дзядоў і прадзедаў амаль не відаць (лічыць, адна газета «Звязда», а большасць абласных, гарадскіх і нават раённых друкуецца па-руску) і амаль не чуваць — асабліва на тэлебачанні.

У мойм плане, — падсумоўвае наш чытан, — ёсць зрухі да лепшага ў галіне культуры. У адукацыі іх не відно. Нашы дзеці больш вучаць замежныя мовы, нашы людзі мала чытаюць сваіх журналістаў і пісьменнікаў. А значыць, паступова забываюць родную мову, адыходзяць, адрываюцца ад сваіх каранёў, што непабяжна прывядзе да знікнення мовы, а потым і нацыі».

«Але ж рабіць? З упэўненага, загаднага «Пакажам прыклад!» (замест свейчнага «Добры дзень!») пачынае свой ліст **спадар Зыць і Маргiлёва**. «Не скарэц, — піша ён, — беларуская мова знікае. Для вяртання, для захавання яе патрэбны больш радыкальныя захады. Кшталту: нейкі з дзён тыдня трэба аб'явіць днём беларускай мовы і карыстацца выключна на ёй — у сем'ях, на працоўных месцах, на вуліцах. У гэтым выпадку, паглядзеўшы на дарослых, тое ж будучы рабіць і дзеці. Дык пакажам ім прыклад! — заклікае чытан. — Успомнім, што мы — беларусы».

Па сабе ведаю, — працягвае ён, — наколькі гэта нялёгка, але ж калі маіх радзіма просіць, то гэта ўжо абавязак кожнага грамадзяніна — адгукнуцца. Я воль свё за падручнікі, узьму слоўнікі і стаў пісаць вершы. Па-беларуску. Як некалі мой бацька».

Што-колявек з напісанага спадар Віктар пакляў у канверт — трэба зразумець, прапанаваў да друку. Напрыклад: Год кнігі... Беларусь, вярну! Аповесць, верш, кароткі сказ... Пачуццўя — акіяг бушуе! І вось цяпер... Не, не пішу я — Я так прыёмна байту час!..

Не вам казаць, што рабіць гэта можна вельмі па-рознаму. «Я нарадзіўся ва Украіне, беларускай мовы ніколі не вучаў, не карыстаўся ёю і цяпер, але ж калі працаваў настаўнікам гісторыі, урокі вёў па-беларуску. Больш за тое, на гэтай мове выдаў кніжку вершаў «Філасофія болю», любію чытаць на ёй, нават во рашыў паразаваць на тэму, чаму ніхто не хоча размаўляць па-беларуску, — піша **Віктар КУПРЬЯНЧУК з вёскі Хатойна Рагачоўскага раёна**. — Ну, першае, многія з абаронцаў зацікаўлены на такім паняцці, як «матчына мова». А яна ж не заўсёды мова Купалы і Коласа, Быкава ці Шамякіна. Матчына мова — гэта мова мясцовасці, дзе кожны з нас нарадзіўся, мова нашых бацькоў і сузедзяў. Няхай гэта будзе палескі дыялект, гаворка Шумлінскага, Пружанскага ці Жлобінскага раёнаў... Іх, я ўпэўнены,

бовую тайну — у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, яны пакуль не могуць быць расаскрэчаны. Але як толькі выходзяць тэрміны, мы іх паступова расаскрэчваем.

— **Наколькі я разумею, у архіў прыходзіць шмат даследчыкаў, гісторыкаў. Якімі тэмамі найбольш цікавяцца наведвальнікі і якія тэмы, на ваш погляд, даследуюцца недастаткова?**

— Штогод у нашай чытальнай зале працуюць больш за 2,5 тысячы даследчыкаў. Прычым гэта не толькі беларусы, але і гісторыкі з Расіі, Украіны, Польшчы, Францыі, Ізраіля. У асноўным цікавяцца партызанскім і падпольным рухам на тэрыторыі Беларусі, канфесійнай палітыкай, становішчам нацыянальных меншасцяў і г. д. А тэм цікавых вельмі шмат: можна звярнуцца і да спаленых вёсак у гады ВАВ, і да пасляваеннага будаўніцтва, дый і па тых жа рэпрэсіях у нас не так многа кніг напісана... Я гляджу па запяцках, якія да нас прыходзяць: амаль ніхто не даследуе перыяд з 90-х гадоў і па сённяшні час. Усе чамусьці імкнуча ў гістарычны архіў, звяртаюцца да часоў, які кажуць, царо Гараха...

— **Можна, інтарэс да 90-х гадоў з'явіцца пазней? Мы яшчэ не успрымаем гэты час як гісторыю...**

— Можна быць, і сапраўды, толькі гадоў праз 10-20 да гэтай тэмы і з'явіцца інтарэс гісторыкаў. Пакуль ён — пабачыць.

— **Задам правакцыйнае пытанне: магчыма, нам наогул не трэба архіваў? Навошта збіраць усе гэтыя паперкі, шукаць пад архівы будынкі, выдаткоўваць грошы і г. д.? Ну, пражылі нейкі этап — і добра, будзем глядзець у будучыню! Тым больш, ёсць інтэрнэт...**

— Я адкажу так: без ведання свайго мінулага мы не пабудуем будучыні. Немагчыма сфарміраваць палітэні, нацыю і выхоўваць патрыятызм без ведання сваіх каранёў. Архівы былі, ёсць і будуць. І заданна любой нацыі — выявіць вопыт, захаваць і вывучыць яго. І абавязкова зрабіць высновы на будучыню — што, на вялікі жаль, мы не заўсёды робім.

Архіўную справу неабходна ўздзімаць на новы ўзровень — каб людзі ганарыліся і тым, у якім будынку паперы захоўваюцца, і тым, у якіх умовах яны працуюць. Гэта справа дзяржаўная: у архіве прыязджаюць людзі з розных краін, і адна справа — калі яны прыходзяць у непрыватны архіў з дрэннымі умовамі, і зусім іншая — сучасны будынак з найноўшымі тэхнічнымі умовамі. Калі замежнікі прыязджаюць да нас у архіў, у будынак Нацыянальнай бібліятэкі, то яны ў захапленні: у іх на радзіме няма такога...

Гутарыў Павел БЕРАСНЕЎ.

Штогод на пастаяннае захоўванне беларускіх архівы прымаюць больш за 100 тысяч адзінак захоўвання

Напярэдадні памятных дат беларускія архівісты правялі ўрачыстае пасяджэнне, на якім шэраг супрацоўнікаў архіва атрымалі ганаровыя ўзнагароды.

— Ва ўсім свеце архівы разглядаюцца як найбагацейшыя спадчына нацыі, якая ніколі не губляе свайго сацыяльна-палітычнага, навуковага і практычнага значэння, — падкрэсліў **Уладзімір АДАМУШКА, дырэктар Дэпартамента па архівах і справадоўства Міністэрства юстыцыі**. — Нацыянальны архіўны фонд Рэспублікі Беларусь — гэта дакументальная памяць беларускага народа, яго нацыянальныя здабыткі, які адначасова з'яўляецца і найважнейшым інфармацыйным рэсурсам дзяржавы. Інфармацыя, якая захоўваецца ў дакументах дзяржаўнай нашай краіны, на працягу многіх гадоў выкарыстоўваецца ў навуковых, палітычных, эканамічных, сацыяльна-культурных і кіраўнічых з'яўленнях. Архіўныя дакументы з'яўляюцца адным з важных элементаў сацыяльна-культурнага асяроддзя, які фарміруе светапогляд кожнага індывідуума, той ці іншай групы людзей, грамадства ў цэлым. Ён адначасова, што значэнне архіўных дакументаў асабліва ўзрастае на сучасным этапе, бо ў грамадстве павышаецца інтарэс да гісторыі, духоўнай і культурнай спадчыны.

Па словах Уладзіміра Адамушкі, сёння ў рэспубліканскіх, абласных і занальных дзяржаўных налічваецца 50 145 фондаў, 12 295 267 адзінак захоўвання на папяровай аснове, 37 733 адзінак захоўвання кінадакументаў; 258 134 адзінак захоўвання фотадакументаў, 15 602 адзінак захоўвання фотадэкаў, 2193 відэадакументаў, 13 электронных фондаў, 502 адзіны ліку электронных дакументаў, 569 музейных прадметаў. Штогод на пастаяннае захаванне ў дзяржаўныя архівы прымаецца больш за 100 тысяч адзінак захоўвання дакументальных матэрыялаў. Найбольш старажытныя дакументы — гэта арыгінальныя перагартыя граматы XIV—XVII стст., а таксама актывыя кнігі судовых устаноў XV—XVIII стст. Напрыклад, «Пацярджальны прывілей князю Федару І Канстанціну Карытавічу пану Грынько на горад Скалец». За верную службу» ад 20 чэрвеня 1391 года, актывая кніга Драгічынскага земскага суда (1431—1444 гг.), універсал Багдана Хмяльніцкага ад 7 мая 1656 года купцам горада Слуцка на права свабодна гандляваць на тэрыторыі Украіны і іншыя.

Міністр юстыцыі Алег СІЛЖУЎСКІ лічыць, што архіўная справа з'яўляецца «важным складнікам інфармацыйнага, гістарычнага і культурнага жыцця грамадства». — Найважнейшай задачай беларускіх архівістаў заўсёды з'яўлялася захаванне незапамянай стагоддзяў нацыянальнай памяці, гістарычнага вопыту мінулага. У апошнія гады дзякуючы падтрымцы дзяржавы дзяржаўныя архіўныя ўстановы дынамічна развіваюцца, узмацняюцца іх матэрыяльна-тэхнічная база, паспяхова ажыццяўляецца дзяржаўная праграма «Архівы Беларусі» на 2011—2015 гады, якая з'яўляецца важным інструментам для вырашэння надзённых праблем архівістаў.

Павел БЕРАСНЕЎ.

■ Факт

«Хворыя» таксама адкажуць

Уступіў у законную сілу абвінаваўчы прысуд, вынесены былому загадчыку скурна-венералагічнага дыспансэра Светлагорскай цэнтральнай раённай бальніцы і былому ўрачу-афтальмолагу тамтэйшай паліклінікі. Як расказалі ў прэс-групе Гомельскага абласнога ўпраўлення КДБ, медыкі за выдачу фіктыўных бальнічных атрыманні 4 гады і 9 месяцаў і 3 гады пазбаўлення волі адпаведна.

Таксама ў асуджаных канфіскавана маёмасць і яны пазбаўлены права займаць пасады, звязаныя са здзяйсненнем юрыдычна значных дзеянняў тэрмінам на 4 і 3 гады адпаведна. Дададзім, што названыя грамадзяне былі затрыманымі супрацоўнікамі абласнога ўпраўлення КДБ больш за год таму. Следства ўстанавіла, што дактары за В100-400 тысяч (у залежнасці ад пасады і матэрыяльнага дастатку «кліента») выдавалі фіктыўныя лісты непрацаздольнасці. За дадатковую плату бальнічны мог атрымаць любы грамадзянін, які не стаў на дыспансэрны ліку ў Светлагорскай ЦРБ і нават не жыў у Светлагорску. Сярод тых, хто скарыстаўся «паслугамі» дактароў, было некалькі жыхароў Мінска. Часта ўрач наогул не бачыў свайго «пацыента» — выдаваў дакумент праз пасярэдніка.

Урачы прызнаныя вінаватымі ў сістэматычным атрыманні хабараў і службовай падбрыцкі, а экс-загадчык скурна-венералагічнага дыспансэра, акрамя гэтага, у падбурхотванні да дачы хабараў. Дарчыні, грамадзяне, якія атрымлівалі фіктыўныя бальнічныя, таксама адкажуць перад судом — іх справы вылучаны ў асобную вытворчасць. Калі дзясятка такіх «хворыя» за выкарыстанне падобных дакументаў панеслі ўжо пакаранне ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Медыкі МНС першымі прыйшлі на дапамогу дзіцяці

У Брэсце работнікі МНС своечасова аказалі кваліфікаваную дапамогу хлопчыку, які пацярпеў у дарожна-транспартным здарэнні.

— Калія шасці гадзін вечара дзяржурны пажарнага аварыйна-выратавальнага атрада МНС убачыў, што на пешаходным пераходзе каля аўтобусага прыпынку «Брэст-Тэрмінал», што па вуліцы Лейтэнанта Рабцава, адбылося ДТП. Аўтамабіль «Рэно-Сцэнік» наехаў на дзіця, якое выбегла на праезную частку з-за аўтобуса, які стаў. На месца тут жа выехала аддзяленне на аўтамабілі медыцынскай службы МНС на чале з лейтнантам унутранай службы Андрэем Казубоўскім, — распавядае падрабязнасці ў Міністэрстве па надзвычайных сітуацыях. — Да прыбыцця брыгады хуткай медыцынскай дапамогі работнікі МНС аказалі патрэбную першую медпамогу пацярпеламу — 8-гадоваму хлопчыку, вучню другога класа гімназі №5 абласнога цэнтра. Дзіця, дарчыні, пражывала паблізу месца здарэння. Яго шпіталізавалі ў Брэсцкую дзіцячую абласную бальніцу з папярэдням дыягназам «закрытая чэрпапа-магзавая траўма, страсненне галаўнога мозга, удар органаў бруснічнай палосы, закрыты пералом сцягна, шматлікія ўдары і ранкі галавы, рух, тулава». Кіроўца легкавіка — 42-гадовая жанчына — не пацярпела.

Сяргей РАСОЛЬКА

НЕ ТОЛЬКІ АДПАЧЫЦЬ І АЗДАРАВІЦЦА, АЛЕ І... ПАХУДЗЕЦЬ!

Думаеце, гэта немагчыма? І памыляцеся: жывая вада Моршына здольная рабіць цуды

Вось і лета прыйшло... І гэта добра, якаясна адпачынку ў гэты час — адна з самых актуальных. Прапаנוў шмат. А воль на што варта б звярнуць увагу...

разліковых) і адпускаяцца штодзённа, уключаючы выхадныя.

Моршын — адзін з самых вядомых і папулярных украінскіх курортаў. Ён размешчаны сярод экалагічна чыстых прыкарпацкіх лясоў. Ужо больш за 130 гадоў таму яго ведалі як адзін з найлепшых кліматычных курортаў, а ў пачатку XX ст. параўноўвалі з самымі вядомымі еўрапейскімі здраўніцамі, называлі яго «Галіцкім Карлсбадам» і «Галіцкім СПА».

Моршынскія ўнікальныя мінеральныя воды дзякуючы асаблівому складу (у прыватнасці, павышанаму ўтрыманню сульфатна-магніевых солей) аднаўляюць пачкадзяньна клеткі печані, здымаюць запаленчыя працэсы жоўцеважыльных шляхоў, палляпшаюць пачкадзяньна крывяток, нармалізуюць абменныя працэсы. А дзякуючы жаўтаму наму, мачагоннаму і стабільнаму дзеянню мінеральнай вады адбываецца ачышчэнне арганізма, павышаецца імунны статус, таму эфектыўна лечацца захворванні органаў стрававання, мочавыводных шляхоў, абмену рэчываў, алергічных станаў.

Ну сапраўды, цудоўная вада! Сярод паказанняў да лячэння — хранічныя гепатыты, халецыстыты, панкрэатыты без схільнасці да абвастрэння; дыскензіі жоўцеважыльных шляхоў і кішчычнік; хранічны гастрыты; язвавая хвароба страўніка і дванаціпацкай першай кішкі ў стадыі рэмісіі; хранічныя каліты, энтракаліты; хваробы аперыраванага страўніка і абмену рэчываў (цукровы дыябет, мочакіслыя дыягнэзы, атлусценне і інш.), а таксама спадарожны захворванні: астазахандрозы, гінекалагічныя і захворванні мочапалавой сістэмы (у тым ліку сажуальныя расстройствы), нейрозы, а таксама рэабілітацыя пацярпелых ад аварыі на ЧАЭС.

Санаторна-курортны комплекс «Моршынкурорт» — унікальны лячэбна-рэабілітацыйны цэнтр, дзе разам з прыроднымі лячэбнымі фактарамі выкарыстоўваюцца найноўшыя дасягненні медыцынскай навукі і сучасныя тэхналогіі лячэбнага працэсу, ажыццяўляюць навуковае забеспячэнне курортнай справы.

— Лешай вады няма ні ў Карпавых Варох, ні ў іншых месцах! — перакананы намеснік галоўнага ўрача «Моршынкурорта» Мікалай Фурманок. — Унікальная моршынская мінеральная вада — асноўны лекавы фактар. Састаў нашай вады максімальна набліжаны да хімічных характэрыстыкаў да крыві чалавека. Дзякуючы гэтым арганізм ачышчаецца ад шлакаў, палляпшаецца абмен рэчываў, павышаецца імунітэт. А калі да гаючай вады дадаць мяккі клімат, чысцоткае прыкарпацкае паветра, трохразовае дзятчыннае харчаванне (па заказнай сістэме), гасціннасць і ўважлівасць персаналу (тут працуюць больш за 1300 чалавек)... У нас можна прайсці поўнае лабараторнае і дыягнастычнае абследаванне па найноўшым тэхналогіях, а таксама атрымаць комплекснае лячэнне: мінеральныя ванны, душ, кішчынныя арашэнні, гінекалагічныя арашэнні і спрынчаванне, гразеллячэнне, масаж (звычайны, гінекалагічны, прастаты, падводны душ-масаж, рэлакс-масаж), інгаляцыі (алеіныя, з адварам лавы, цукеркі, арэхі і сухафрукты, вырабы з авечай шэрсці (шкарпэты, світары, пледы, коўдры, падушкі...)

Іаццяна ПАДАЛЯК.

Санаторна-курортны комплекс размешчаны асобна ад жылгой зоны горада ў прыгожым леспарку. У яго склад уваходзіць пяць санаторыяў, базальне-чэбніца, лячэбна-дыягнастычны цэнтр і Палац культуры.

Спецыялісты свяржэння: па якасці і эфектыўнасці лячэння Моршын стаяць у адным шэрагу з такімі курортамі, як Карпавы Вары, Вісбадэн і іншымі. Аднак ёсць і істотныя адрозненні. Галоўны ўрач «Моршынкурорта» Ігар Токар адзначае: «Заходнеўрапейскія здраўніцы апошнім часам скіраваны на аказанне пераплашаных гасцінчых паслуг, а мы прытрымліваемся статусу ўстаноў, якая ў першую чаргу аказвае адыждзіць ад гэтага».

Разам з тым, гарадскія ўлады працягваюць у кірунку стварэння ў Моршыне інфраструктуры еўрапейскага ўзроўню: працягнецца рэканструкцыя водалячэбніцы, лячэбна-дыягнастычнага цэнтра, нумароў для пражывання адпачывальнікаў.

Спецыялісты рэкамендуюць лячынца ў Моршыне на працягу 18—21 дня, гэта неабходны тэрмін, каб арганізм цалкам абнавіўся. Аднак калі заставацца на курорце на працягу гэтага тэрміну адпачывальнік не можа, «Моршынкурорт» прапануе спецыяльны пакет інтэнсіўнага лячэння. Набыць пуцёўку можна на любы тэрмін і, дарчыні, на любы месяц года: санаторыі тут працуюць круглы год. Пуцёўку можна заказаць па электронным адрасе morshynkurort@ukr.net, а ўдакладніць усе нюансы па тэл. 8 10 380 3260 60-500.

Што яшчэ важна: працягнуць аздаравленне цалёнай моршынскай вадою можна і... пасля вяртання з курорта. Справа ў тым, што ў тамтэйшых аптоках можна набыць рапу — прыродны моцна мінералізаваны канцэнтрат, разліты ў «фірменныя» зялёныя бутэлькі.

У Моршыне штогод адпачывае і аздаравляецца больш за 30 000 чалавек. Па колькасці адпачывальнікаў беларусы — на другім месцы пасля ўкраінцаў. І зусім не выпадкова з кожным годам павялічваецца колькасць адпачывальнікаў з Беларусі: цэны там сувышмаральныя з нашымі.

А ўвогуле Моршын — курорт для людзей самага рознага дастатку: і сіціяляны, і сярэдняя, і высокага. Напрыклад, у санаторыях ёсць нумары розных катэгорыяў, 1-пакаёвыя і 2-пакаёвыя: «эканом», «стандарт», «люкс стандарт», «люкс палепшаны»... Адпаведны і цэнік.

У час пра-тура беларускія журналісты пераканаліся, што надзвычай цікава можна правесці і вольны час. Мясцовыя турыстычныя фірмы прапануюць шмат цікавых праграм: і наведанне спектакля славуэтага Львоўскага опернага тэатра, і шматлікія экскурсіі (Львоў, Ужгарад, Трускавец, Івана-Франкоўск, паездкі па Карпатах, у Пачаеўскую Лаўру...) Раздолле тут і для аматараў ягад і грыбоў. А якая рыбка ў карпацкіх рэках і азёрах!..

А што да карпацкіх сувеніраў і адметных рэчываў, якіх не купіш у нас (якіх-няма змежжа!), — гэта шматкалд і цукеркі, арэхі і сухафрукты, вырабы з авечай шэрсці (шкарпэты, світары, пледы, коўдры, падушкі...)

Моршын—Львоў—Мінск.

ЖЫРАНДОЛЯ

Наш культурны асяродак

Выпуск № 18 (147)

3 БЯФАКА — У ШЭКСПІРЫ

Ці здольна студэнцкая творчасць узбагаціць літаратуру?

У Інстытуце журналістыкі БДУ падвялі вынікі конкурсу літаратурнай творчасці студэнтаў «Брама мар», які энтузіясты журфака зладзілі ў другі раз.

Жур, у якое ўвайшлі такія пісьменнікі як Людміла Рублеўская, Эміцер Вішнёў, Арцём Кавалеўскі і Віка Трэнас, выбірала пераможцаў у шасці намінацыях: проза, паэзія, драматургія, крытыка, творы для дзяцей, сцэнарый. Удзельнічаў у гэтым літаратурным свабодстве маг хто заўгодна. Адна ўмова: ён мусіў быць студэнтам. Ці здольна студэнцкая творчасць узбагаціць беларускую літаратуру? Відавочна, так. А «Брама мар» — гэта амбіцыйны праект з вялікімі і нават грандыёзнымі планами, ён абядае адкрыць таленты.

Напэўна, ніхто не здолее аспрэчыць, што ў 18 гадоў усё пішуць вершы. Сталееш — і рыфмаваць становіцца ўсё складаней. Страчываеш свежасць і вобразнасць успрымання. І вершы больш не прыходзяць. Таму, зразумела, быць паэтам (празаікам, драматургам і г.д.) ў студэнцтве — яшчэ не азначае, што пісьменніцтва стане галоўным заняткам у жыцці. Але шанцы вялікія. Асабліва калі ёсць каму падтрымаць і накіраваць. Кафедра літаратурна-мастацкай крытыкі Інстытута журналістыкі БДУ якраз гэта імкненне рабіць — стымуляваць заняткі творчасцю, спрыяць стварэнню творчага асяроддзя новага пакалення. Галоўныя актыўнасці тут аспірант БДУ Маргарыта Аляшкевіч, дацэнты Уладзімір Капцуў і Аксана Бялзенькіна.

Распавядае аўтар праекта «Брама мар» Маргарыта АЛЯШКЕВІЧ, якая сама некалі была творчай студэнткай:

— Многія ў часы студэнцтва пачынаюць пісаць, аднак потым нейкія глоты прымушаюць усё закінуць. І творчыя магчымасці аказваюцца нерэалізаванымі. А шкада. Бо насамрэч шмат хто нішчэ неаблагодзіў вершы, прозу. Часта бывае, што толькі студэнты гуманітарных спецыяльнасцяў маюць магчымасці для літаратурнай творчасці. А, скажам, мехмат ці бяфак? Там складаней. Вось, напрыклад, фіналіст «Брамы мар» Алякс Емільяноў — студэнт 5-га курса біялагічнага факультэта. І хоць ён ужо не пачатковец

Верш з канверта

НА РАДЗІМЕ АЛЕСЯ ПІСЬМЯНКОВА

Дасылаю сваі новы верш, напісаны пад уражаннем свята паэзіі, што адбылося на радзіме Алеся Письмянкова ў вёсцы Бяльнякавічы. Гэта і ма радзіма таксама. Буду ўдзячна, калі палічыце магчымым яго надрукаваць.

Пад надзею кружыць бусел
У чаканні жаданай стрэчы.
Мо Аляс Письмянкоў вярнуўся
Думаць вершы
над пльыткай рэчкай?

Можа, сум па радзіме гоіць,
Лік згубіўшы сваім намерам,
І каня, які калісьці, поіць
Там, дзе бераг прапах аерам?

А мінулае ўжо не ўскрэсне...
Можа, час і надзідзе лепшы,
Ды пляюць там другія песні
І чытаюць другія вершы.

А мінулае не закрэсліць,
Не забыць гэты край апеты...
На вяртанне кідаю ў Бясядзь
Я рамонкі, нібы манеты...

КАЛІ ў 1974 годзе выйшла кніга Сцяпана Александровіча «Тут зямля такая», яна кадразу стала незаменным памочнікам для настаўнікаў беларускай літаратуры: біяграфіі пісьменнікаў у ёй пераказвалі цікава і эмацыянальна, а не суха і аднастайна, як у школьных падручніках. Думаецца, дзякуючы Сцяпану Хусейнавічу многія вучні зацікавіліся беларускай літаратурай, а ў кімсьці з іх абудзілася цяга да творчасці. Шкада, што кнігі такога кшталту пішуцца і выдаюцца ў нас вельмі рэдка. Асабліва сёння, калі дзеш і падлеткі ўсё больш свайго вольнага часу трацяць на вандроўкі па віртуальным свеце, а не свеце, створаным з дапамогай друкаванага мастацкага слова. Таму і хочацца падтрымаць пісьменніцкіх высілкі Браніслава Зубкоўскага менавіта ў гэтым кірунку — дакументальна-мастацкім.

Тата прынёс пад вечар з канторы лічыльнікі. Для дзядзькі Коласа спецыяльна. А нашошта спатрэбіліся лічыльнікі — не скажы. Сакрэт. Да таго ж папярэдзіў Міколку, каб не замінаў госяцю, не перашкаджаў працаваць.

— А назіраць можна?

— Дазваляю, — даў згоду тата. — Збоку.

Шчыра кажучы, ганю Міколку на што глядзешся. Хутка баніе дзядзька Колас костачкі туды-сюды. Аж металічныя дроцікі ўгінаюцца на лічыльніках. А госяць не толькі лічыць, але і алоўкам запісвае ў шытак таямнічыя лічбы. У шытку дзядзькі Якубу сустракаюцца тройкі, адзінкі, нулі. Нават пяцірккі трапілі сюды, што вельмі радуе Міколку.

— Дзядзька Колас у Парыж збіраецца, падлічвае, колькі ў нас школак, колькі вучоных маем, — па сакрэце сказала мама сыну.

Напроста, відаць, вучоных пералічыць, калі дзядзька Колас вядзе падлік другі вечар запар. Шмат, найначай, гэтых вучоных набіраецца. Бадай, і не хопіць аднаго шытка дзядзьку Коласу, каб усіх вядомых людзей пералічыць. Тады Міколка свой чысты шытак у клетчатку дзядзьку Якубу аддаць. Гэта чвэрда вырашана. Вось толькі аднаго не ведае Міколка: дзе Парыж знаходзіцца. Мама казала, што з Загібелькі яго не убачыш. Міколка нават спрабаваў на шытку ўзабрацца — тую, якая ў лесе стаіць — каб на Парыж глядзецца. Сем першых прыступак адужаў, а там нешта страшнавата стала. Вядома, каб залез на самы верх, то ўгледзець бы. У гэтым Міколка не сумневаецца. Што ж, калі нельга ўбачыць той горад, дык хоць распяць пра яго ў дзядзькі Коласа тэрба.

— А ў Парыжы рака і лес ёсць? — пацікавіўся Міколка.

Дзядзька Якуб нікоlechкі не здзівіўся пытанню.

— Лес у іх ёсць, Булонскі. Французы так яго называюць. А ці растуць там, браце, грыбы — не ведаю. Сена ў іх ёсць, — дадаў дзядзька Колас.

Дзіўны ўсё ж гэты дзядзька Колас. Ведае пра лес у Парыжы, а ці збіраюць у ім баравікі — не. Што датычыцца сена, то яго і ў іх пуні дастаткова. З мінулага года засталася. Летась дзядзька Якуб спаў на сенавале, казай, што лепшага месца

на ноч для адпачынку не знайдзеш. Не мупка, не душа. А ў Парыжы тым, можа, і парна, і такой прахалоды, як у Загібелькі, няма.

— Навошта ў няблізкі свет ехаць, калі дома лепш? Вось паедзе ў Парыж дзядзька і грыбоў смажаных не пакаштуе.

...Так і выкалуп усё да макаўкі, пра што думаў, дзядзьку Якубу Міколка.

— Ну, адносна Сены я так табе скажу: гэта рака. На Сене Парыж стаіць. А ў лес

— Дык тэрба намачыць гэты порак, каб ён адсырэў, — параў Міколка. — Мой тата, калі сустрэне злого чалавека ў лесе са стрэльбай, адбірае ў яго патроны, у ваду іх кідае. Кажэ: «Не дазволю палываць на дзіку летам!»

— Пра тое, як папярэдзіць бяду, і я, Міколка, думаю. І не адзін толькі я: усе людзі на зямлі, акрамя цмока, хочучы ў згодзе жыць.

Твар дзядзькі Коласа пасуроўеў.

А ЗАГІБЕЛЬКА ЛЕПШАЯ ЗА ПАРЫЖ

Булонскі мне, можа, і не давядзецца сха-дзіць, справы не дазволіць.

Усё роўна не дае Міколка сваёй згоды госяцю на паездку. Навошта ад дому адлучацца дзядзьку Коласу? Куды ехаць, дзеля чаго? Няхай сабе тамака і рака ў Парыжы ёсць. Што з таго? А ў ёй зьёў можа і не быць, як і баравікоў у Булонскім лесе.

— Ехаць, Міколка, тэрба, — не гадзядзецца Колас. — Вось твой тата ляснік. Так?

— Ляснік.

— А што ён робіць, калі пажар уваб'еца ў лес?

— Тушыць веццем, і ўсе леснікі яму дапамагаюць гуртам.

— Вось бачыш, — сказаў дзядзька Якуб. — Разам, сьбрынай, леснікі на бяду ў наступ ідуць.

Расказаў госяць Міколку пра тое, як зьяруцца ў Парыж з усёго свету «леснік» парайца між сабой, што рабіць, каб не ўзнік на зямлі пажар новай вайны.

— А хто хоча, каб пажар быў? — здзівіўся Міколка.

— З'явіўся, бачыш, ужо ў адной замежнай дзяржаве цмок. Адольфам завецца. Вось і марыць ён, каб не было спакою нікому ў свеце.

— А порах ён мае?

— Ёсць у яго не толькі порах.

— Дык тэрба намачыць гэты порак, каб ён адсырэў, — параў Міколка. — Мой тата, калі сустрэне злого чалавека ў лесе са стрэльбай, адбірае ў яго патроны, у ваду іх кідае. Кажэ: «Не дазволю палываць на дзіку летам!»

— Пра тое, як папярэдзіць бяду, і я, Міколка, думаю. І не адзін толькі я: усе людзі на зямлі, акрамя цмока, хочучы ў згодзе жыць.

Твар дзядзькі Коласа пасуроўеў.

НА РАДЗІМЕ АЛЕСЯ ПІСЬМЯНКОВА

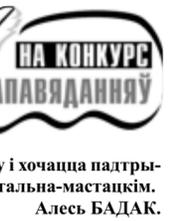
Дасылаю сваі новы верш, напісаны пад уражаннем свята паэзіі, што адбылося на радзіме Алеся Письмянкова ў вёсцы Бяльнякавічы. Гэта і ма радзіма таксама. Буду ўдзячна, калі палічыце магчымым яго надрукаваць.

Пад надзею кружыць бусел
У чаканні жаданай стрэчы.
Мо Аляс Письмянкоў вярнуўся
Думаць вершы
над пльыткай рэчкай?

Можа, сум па радзіме гоіць,
Лік згубіўшы сваім намерам,
І каня, які калісьці, поіць
Там, дзе бераг прапах аерам?

А мінулае ўжо не ўскрэсне...
Можа, час і надзідзе лепшы,
Ды пляюць там другія песні
І чытаюць другія вершы.

А мінулае не закрэсліць,
Не забыць гэты край апеты...
На вяртанне кідаю ў Бясядзь
Я рамонкі, нібы манеты...

Але ў свеце няма нічога лепей за родны дом, за красу свайго краю. Вельмі сумавалі Якуб Колас у Парыжы па зялёнай, атуденнай лясамі Загібелькі — ціхай вёсачцы на ўзгорку...

Сумаваў па дзядзьку Коласу і Міколка. Вельмі ж яны пасябравалі. Каля варот хаты лесніка ўжо ўбаралася ў белае каліна. Якраз у гэты час пайшлі па ўскрайку лесу грыбы-высыпанцы.

Мама сушыла Міколкавы грыбы на блясе. Хлопчык хадзіў па іх кожны дзень у лес. Ён ведаў: хутка адкрасе жыта, знікнуць за тыдзень чэрвеньскія грыбы. І тады давядзецца дзядзьку Коласу цяплець ажа да восени, калі выскачаць у сіўчас светла-карычневывы баравікі. Міколка чакаў прыезд дзядзькі Коласа з Парыжа. «Вяртайся хутчэй, — шаптаў хлопчык, клудчыцца спаць. — Адпунцуй добра цмока і прывяджай. Мама зварыць твой любімы боршч з суханымі грыбамі». І сінула Міколку, што чуе ён, які перагаворваюцца паміж сабой гарлячкі на вадзе: «Няхай ён вяртаецца да нас хутчэй: мы завілі ўжо і нельга ўбачыць ніводнай хмурьні на возеры Грымячым».

«Што праўда, то праўда, — загуджалі з імі блакітныя нябёсы. — Вы, жогтыя гарлячкі, самыя прыгожыя на свеце».

«Прыязджай, — клікаў лес. — Я падару табе сваю прахалоду».

«Мы чакаем, — прасіў зяюліні светнік на лужку. — Ты дакранешся да нас рукой — і лісточкі раскажуць табе, як сумна было без црэбе».

«Вяртайся», — гукалі бары і пералескі, палі, лугі і дубровы.

Міколка штодня бегаў да чыгуначнай станцыі «Талька». Сачыў, калі прыбудзе цягнік з Мінска і з вагона выйдзе дзядзька Якуб. А той усё не ехаў. Пільныя грамадскія справы чакалі паэта ў сталіцы.

У Мінску Якуб Колас сустрэўся з Кандратам Крапівай. Расказаў яму, як сумаваў па Загібелькі. Тады ж і пачуў сатырык ад Канстанціна Міхайлавіча пра лесніцоўку, пра таямнічае возера Грымячае, дзе яны абодва з Міколкам лавілі рыбу. Кандрат Кандратавіч пакпіў з дзядзькі Коласа, верш склаў:

Быў я ў Парыжы на кангрэсе;
То ў Загібельцы, браце, лепш.
Грыбоў няма ў Булонскім лесе,
А ў Сене хоць бы адзін лешч.
Дзядзька Колас ацаніў сяброўскі жарт
І напісаў у адказ верш «Загібелька». Ёсць у вершы тым радкі:

Калі агледзіш хвайнякі,
І гэты кул пазнаеш бліжэй,
Збіраючы баравікі, —
То выведь я раблю такі:
Мне Загібелька лепш Парыжа.

Браніслаў ЗУБКОЎСКІ.

Выступленне дэлегата з Беларусі ў абарону міру і культуры слухалі чэхі, немцы, французы. Вучоныя, пісьменнікі, дзвечы мастацтва і культуры.

Але ў свеце няма нічога лепей за родны дом, за красу свайго краю. Вельмі сумавалі Якуб Колас у Парыжы па зялёнай, атуденнай лясамі Загібелькі — ціхай вёсачцы на ўзгорку...

Сумаваў па дзядзьку Коласу і Міколка. Вельмі ж яны пасябравалі. Каля варот хаты лесніка ўжо ўбаралася ў белае каліна. Якраз у гэты час пайшлі па ўскрайку лесу грыбы-высыпанцы.

Мама сушыла Міколкавы грыбы на блясе. Хлопчык хадзіў па іх кожны дзень у лес. Ён ведаў: хутка адкрасе жыта, знікнуць за тыдзень чэрвеньскія грыбы. І тады давядзецца дзядзьку Коласу цяплець ажа да восени, калі выскачаць у сіўчас светла-карычневывы баравікі. Міколка чакаў прыезд дзядзькі Коласа з Парыжа. «Вяртайся хутчэй, — шаптаў хлопчык, клудчыцца спаць. — Адпунцуй добра цмока і прывяджай. Мама зварыць твой любімы боршч з суханымі грыбамі». І сінула Міколку, што чуе ён, які перагаворваюцца паміж сабой гарлячкі на вадзе: «Няхай ён вяртаецца да нас хутчэй: мы завілі ўжо і нельга ўбачыць ніводнай хмурьні на возеры Грымячым».

«Што праўда, то праўда, — загуджалі з імі блакітныя нябёсы. — Вы, жогтыя гарлячкі, самыя прыгожыя на свеце».

«Прыязджай, — клікаў лес. — Я падару табе сваю прахалоду».

«Мы чакаем, — прасіў зяюліні светнік на лужку. — Ты дакранешся да нас рукой — і лісточкі раскажуць табе, як сумна было без црэбе».

«Вяртайся», — гукалі бары і пералескі, палі, лугі і дубровы.

Міколка штодня бегаў да чыгуначнай станцыі «Талька». Сачыў, калі прыбудзе цягнік з Мінска і з вагона выйдзе дзядзька Якуб. А той усё не ехаў. Пільныя грамадскія справы чакалі паэта ў сталіцы.

У Мінску Якуб Колас сустрэўся з Кандратам Крапівай. Расказаў яму, як сумаваў па Загібелькі. Тады ж і пачуў сатырык ад Канстанціна Міхайлавіча пра лесніцоўку, пра таямнічае возера Грымячае, дзе яны абодва з Міколкам лавілі рыбу. Кандрат Кандратавіч пакпіў з дзядзькі Коласа, верш склаў:

Быў я ў Парыжы на кангрэсе;
То ў Загібельцы, браце, лепш.
Грыбоў няма ў Булонскім лесе,
А ў Сене хоць бы адзін лешч.
Дзядзька Колас ацаніў сяброўскі жарт
І напісаў у адказ верш «Загібелька». Ёсць у вершы тым радкі:

Калі агледзіш хвайнякі,
І гэты кул пазнаеш бліжэй,
Збіраючы баравікі, —
То выведь я раблю такі:
Мне Загібелька лепш Парыжа.

Браніслаў ЗУБКОЎСКІ.

GENIUS крочыць

Абсалютны чэмпіён па палётах у мастацтве Марк Шагал ідзе да людзей

7 чэрвеня на плошчы Якуба Коласа ў Мінску адбудзецца грандыёзнае перавасабелленне гарадской прасторы — проста на вуліцы з'явіцца 9 стэндзю памерам 3 на 2 метры з рэпрадукцыямі 19 карцін Марка Шагала. Так на працягу трох месяцаў сталіца Беларусі будзе перманентна прасякнутая творчасцю мастака, які нарадзіўся ў Віцебску, з'яўляўся грамадзянінам Францыі і назаўсёды стаў гонарам Беларусі. Таму што сёлета сусветная грамадскасць адзначае 125-годдзе Марка Шагала.

Праект гарадскога святкавання ўгодкаў Шагала «Мастак і горад» распрацоўваўся без малаго два гады. І нарэшце мусіць «выстраляць» у будучы чацвер цэлым ферверкам найцікавейшых мерапрыемстваў. Акрамя прэзентацыі творчасці Шагала па-за сценамі музея — яшчэ адкрыццё дзіцячай арт-галерэі і арганізацыя дзіцячага пленэра, падвядзенне вынікаў конкурсу «Мастак па-за часам» і выстава работ пераможцаў, прэзентацыя спектакля «Ангел шагал на крышамі» паводле аўтабіяграфічнай кнігі Марка Шагала «Маё жыццё». Мерапрыемства праводзіцца пры падтрымцы Мінгарвыканкама, Музея сучаснага выяўленчага мастацтва (Мінск), Міжнароднага сацыяльна-эканамічнага фонду «Ідэя», амбасады Францыі ў Рэспубліцы Беларусі і фінансвай падтрымцы генеральнага партнёра банка «БелВЭБ».

Сярод іншых культурных карцін Шагала, якія праславілі родныя мясціны мастака на ўвесь свет: «Прагулка» (1917—1918), «Над горадам» (1914—1918), «Дом у Лёзна» (1914), «У цырульні» (1914).

ШАГАЛАЎСКІ ФАРМАТ

На першы погляд, ідэя з павелічэннем маштабу карцін Шагала і экспазіцыі іх на вуліцы выглядае як нешта неверагодна экстрамэльнае. Некаторым, магчыма, здаецца нават здэкам з мастацтва жывапісу. Мы прывыклі, што карціны, напісаныя алеем, вісяць у дарагіх рамках на сценах прэстыжных музeya і мусяць разглядацца ў ідэальнай цішыні, якую аховаюць музейныя наглядчыні. Мы прывыклі. Але ў свеце мастацтва ўжо даўно стала бліжэй да людзей. Цяпер і беларусы будуць гуляць па плошчы Якуба Коласа і пад гучныя ўрбаністычныя гукі знаёміцца з поўным сімвалаў і фарбай мастацтвам Марка Шагала.

— Думаю, Марк Шагал не палічыў бы такою незвычайнай формай дэманстрацыі сваіх твораў абразлівай, — пераканана мастацтвазнаўца Тамара КАРАНДАШАВА, якая займалася падборкай рэпрадукцый для выставы і рэдагаваннем тлумачальных тэкстаў. — Таму што гэты мастак заўжды прытрымліваўся прагрэсіўных поглядаў, з радасцю вітаў усё новае, невядомае, незразумелае. Умеў гэтым маніпуляваць і распрадажацца.

Яно і праўда. Угадзіце хачя б гісторыю з яго слаўтай карцінай «Прагулка». Шагал планаваў упрыгожыць Віцебск гэтай карцінай на першую гадавіну Кастрычніцкай рэвалюцыі. Ён вітаў рэвалюцыю як сімвал нечага новага і лепшага, спадзяваўся, што Віцебск ператворыцца ў горад мастацтва. А дзеля гэтага мастацтва павінна выйсці на вуліцы. І Шагал вывёў бы яго да людзей, вывезліў бы з душных памішканняў. Калі б яго падтрымалі... Але і так вядома, што ў часы Шагала і Малевіча, якія вечна канкурывалі паміж сабой, у часы росквіту віцебскай мастацкай школы вуліцы горада былі зусім не такімі, які цяпер. Сцены будынкаў былі раслісаныя маляўнічымі фігурамі, па горадзе хадзіў такі ж самы размаляваны трамвай. Так што мастацтва і горад, жывалі на вуліцах — гэта цалкам шагалаўскі фармат. А за тым, каб якасць рэпрадукцый карцін Шагала была на самым высокім узроўні, куратары праекта «Мастак і горад» абядаюць пільна прасачыць.

Вулічны фармат выставы дыктуе свае правілы. І калі мастацтва само ідзе да лю-

Марк ШАГАЛ. «Закаханыя. Прагулка» (1917—1918). Віцебск. Абсалютна пераўвонне дух чалавек. Рэпрадукцыя гэтай карціны ў павялічаным маштабе можа быць пабачыць на плошчы Якуба Коласа. Уважце, які палёт!

дзей, то яно павінна быць гатова сустрацца з неспрактыкаванымі, не самымі дастаежнымі гледачамі. А таму — умець пастаяць за сябе. Праект «Мастак і горад» будзе не толькі паказваць, але і адукаваць. Лёгкае адценне асветніцкай актыўнасці нададуць гэтай рэпрадукцыйнаму тэксту пад кожнай з 19-ці тлумачальных. Тэксты ўвядуць у курс справы — растлумачаць, чаму менавіта гэта карціна патрапіла ў праект і што хаваецца за сімваламі і метафарамаі, якія скарыстаў Марк Шагал. Чым больш ведаеш, тым бачэйшым становішыся.

ЛАНДЫШЫ ПРЫЛЯЦЕЛІ!

Уся творчасць Марка Шагала аўтабіяграфічная. Ён быў дакладны да ўсім, прыгны да дэталяў. Па яго карцінах можна падрабязна ўявіць тагачасны Віцебск — тапаграфічная выверанасць карцін захапіла! Спаса-Праабражэнская царква (так-так, тая самая, з маленькім зялёным купалам) прысутнічае, бадай, на ўсіх яго карцінах. Чы іх нават можна ўзнавіць, дзе знаходзіўся мастак у момант, калі пісаў.

З усімі працамі, рэпрадукцыі якіх будуць дэманстравацца на плошчы Якуба Коласа, звязана шмат легендаў і цікавых гісторыяў. Адно з іх расказвала Тамара Карандашава: — Карціна «Ландышы» напісана ў 1916 годзе, калі ў Бальі і Марка нарадзілася дачка Іда. У 1970-х гг. у Маскве, калі на нейкай выставе экспанавалася гэтая карціна, Шагал, які прысутнічаў на адкрыцці выставы, амаль расплакаўся. Ён угадваў, што пісаў гэтыя ландышы з букета, які падарыў Бале на нараджэнне дачкі. Гэтую гісторыю расказвалі відавочна. Верагодна, што усё было зусім не так. Але нарадзілася тая прыгожая пазытчная легенда.

Спраўды, атрымліваецца, што гэта не проста ландышы, а... твоя самая ландышы! Што ў кантэксце выяўленчага мастацтва прымушае зусім па-іншаму загнуць карціну, якую вы, магчыма, бачылі не адзін дзясятка разоў у Траццякоўцы або ў альбомах мастацтва.

Такі фактаў на выставе «Мастак і горад» вы зможаце адкрыць для сябе шмат. І вельмі верагодна, што ўстойлівае словаслучэнне genius loci (геній месца) загучыць для вас абсалютна па-новаму. Бо віцебскі мастак Марк Шагал — абсалютны чэмпіён у гэтым жанры. **Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ.**

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ ОБ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «ЛИДСКАЯ ОБУВНАЯ ФАБРИКА»

Наименование	Характеристика
Наименование объекта, краткая характеристика	Капитальное строение (инв. № 420/С-37864) — здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранения, наименование — блок складов, площадью 440,5 кв.м, объем здания 1666 куб.м материал стен — кирпич, год постройки — 1930, перекрытия — деревянные, крыша — шиферная, полы — бетонные, электроснабжение — скрытая проводка, вентиляция — естественная, внутренняя отделка — без отделки.
Местонахождение объекта	Гродненская область, г. Лида, ул. Фабричная, б. корп. 32
Наименование объекта, краткая характеристика	Капитальное строение (инв. № 420/С-35601) — одноэтажное кирпичное здание складов (А/1к), площадью 421,9 кв.м, объем здания — 1727, год постройки — 1930, материал стен — кирпичные, фундамент — бутобетонный, крыша — шиферная, полы — бетон, дощатые, электроснабжение — скрытая проводка, вентиляция — естественная, внутренняя отделка — без отделки.
Местонахождение объекта	Гродненская область, г. Лида, ул. 8 Марта, 20А
Составные части и принадлежности	1. Установк канализационной сети от здания КК-1-КК2-КК3-КК4 до КК-5 (трубопровод без/период, материал труб — керамика, диаметр 200 мм). 2. Ограждение (сплошное ж/б плиты, L=55,мм, н=2,3м). 3. Линии электропередачи (участки линии электропередачи от здания к зданию, напряжение 0,4кВ, силовые кабели АВВГ 4*2,5 и 2*2). 4. Проезжая часть (асфальтобетон, площадью 1169,9 кв.м) и проезжая часть (бетон, площадью 434,7 кв.м)
Земельный участок	расположенный по адресу: Гродненская область, Лидский район, ул. 8 Марта, д. 20А. Назначение — обслуживание производственной территории
Начальная цена продажи	442 864 000 (четыреста сорок два миллиона восемьдесят шесть тысяч четыре тысячи белорусских рублей без учета НДС)
Сумма задатка	44 286 400 (сорок четыре миллиона двести восемьдесят шесть тысяч четыреста белорусских рублей)
Продавец	ОАО «Лидская обувная фабрика» 42365010007000810, Гродненская область, Лидский район, ул. 8 Марта, д. 20А.
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41 98 32, 41 98 34
Условия аукциона	Без условий
Сроки оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 10 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 30125791700117 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225
Аукцион состоится 6 июля 2012 г. в 12.00 по адресу: Гродненская область, г. Лида, ул. Фабричная, 6	
К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесенные в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участия аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.	
Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платёжного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;	
юридическим лицом — резидентом Республики Беларусь — копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;	
индивидуальным предпринимателем — документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;	
юридическим лицом — нерезидентом Республики Беларусь — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансово-хозяйственной деятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.	
При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя — доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;	

«Меліяраваны гектар — наць яналь нае багацце»

Сёння тут кіпіць праца, а праз месяц на гэтых плошчах будуць пасаджаны журавіны.

Штрыхі да біяграфіі калектыву

Акцыянернае таварыства «Пінскводбуд» па праве з'яўляецца правапераемнікам знакамітага «Галоупалессаводбуд» і спецыялізаванага трэста «Пінскводбудмеханізацыя», створанага ў студзені 1972 года з-за разкага ўзрастання на Беларусі Палесся аб'ёмаў меліярацыйных работ. Ужо ў нашы часы трэст двойчы быў перайменаваны, а затым акцыянаваны.

Вось агульны вынік яго работы ў перыяд найбольш актыўнай дзейнасці, якая працягвалася да 1990 года (калі спынілася фінансаванне меліярацыі з саюзнага бюджэту): уведзена ў эксплуатацыю больш за 300 тысяч гектараў асушаных і 35 тысяч гектараў арашальных земляў;

- пабудавана 5 тысяч разнастайных гідратэхнічных збудаванняў (насосных станцый, мастоў, шлюзаў, регулятароў, сотні кіламетраў дарог, дамбы, плацін, вадасховішчаў агульным аб'ёмам каля 200 мільёнаў кубічных метраў вады);
- пабудавана ўласнымі сіламі 109 тысяч квадратных метраў жылля — а гэта каля 3 тысяч кватэр.

За дасягненне высокіх паказчыкаў у рабоце трэст неаднаразова заахвочваўся на ўсеагульным узроўні.

Сярод аб'ектаў, якімі ганарыцца калектыў, водагаспадарчы комплекс «Локтышы» — найбольш працаёмкім у параўнанні з іншымі. Будаванне яно было на працягу пяці гадоў. У выніку было створана буйное вадасховішча, дзясяткі тысяч гектараў у вадазборы ракі Лына атрымалі гарантываную крыніцу ўвільгатнення, а сумарная плошча рыбаводных сажалак складала дзве з паловай тысячы гектараў.

Праца калектыву забяспечыла з'яўленне на карце Палесся буйных меліярацыйных сістэм для «Паньшчы» — «Парахожскага», «Маладзельскага», «24 з'езд КПСС» у Пінскім, «Адраджэнне», «Ясенева» ў Ганцавіцкім, імя Леніна, «25 з'езд КПСС» у Лунінецкім, імя Паліўкі ў Іванаўскім, «Перамога» ў Івацэвіцкім, «Востраў» у Яхавіцкім раёнах.

Некалькі гадоў яно было будаваннем водагаспадарчага комплексу, які складаецца з вадасховішча «Пагост» і рыбгаса «Палесце». Успешна ў сваёй практыцы меліяратараў даўся забяспечыць перасяленне людзей: з зоны заталпаўна была выселена цэлая вёска Груша.

Дарэчы, на «Палесце» быў пакладзены пачатак пераходу на больш эфектыўныя земляробчыя плаціны так званай распісанага профілю, замест вузакропіннай.

Наватарскі падыход да справы завозіў палескім меліяратарам вырабаванні ў Украіне, у вытворчасць шматлікіх новых тэхналогій і праграмаў, на той час абсталяванне: транзіцыйныя ратарныя экскаватары бесперапынна дзейна, пагружаныя капсульныя помпы, што дазвалялі выключыць будаванне падземных частак асушальных помпавых станцый, пластымасавыя дрэнны з прымяненнем бестранзіцыйна дрэннакладчыкаў і лазерных паказальнікаў праектнага ўзросту і гэтак далей.

Трэст займаўся не толькі меліярацыйнымі работамі, але і вёў будаванне асфальтаваных дарог паміж населенымі пунктамі — дзейнічала 6 асфальтабэтонных заводоў. А таксама прымаў удзел у ліквідацыі наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС — будаваў жылля пасяліўцаў у калгасе Гомельскай і Магілёўскай абласцей. Пракладваў сеткі водаправада і каналізацыі, ажыццяўляў рэканструкцыю завода ва Украіне.

Творчая брыгада «Звязды» пабывала ў ААТ «Пінскводбуд», якое сёлета адзначыла сваё 40-годдзе

Генеральны дырэктар ААТ «Пінскводбуд» Леанід КАРПЛЬ, галоўны інжынер Аляксандр КУЗЬМІЧ, намеснік па механізацыі Уладзімір НІКІЦІН, намеснік па эканоміцы Леанід ГОРДЗІЧ.

магнем Горскаму раёну рэгулявацца да дэжынак. Зараз пераключаем туды дадатковую тэхніку. У Асіповіцкім раёне ўдзельнічам у будаванні аўтамагістраля Мінск-Гомель. Нам даручаны самы, відаць, складаны на ўсёй трасе ўчастак у пойма ракі Свіслач, дзевяццаць займаюць вытворчай грунта на вялікай глыбінні і змяняюць яго мінеральным грунтам. Едзем у Гродзенскую вобласць... Удзельнічам у тэндэрах на выкананне самых разнастайных работ на ўсёй рэспубліцы — з улікам нашай спецыфікі. Дзякуючы дарожнікам вобласці, якія запрашаюць нас працаваць на сваёй «дзялянцы», а таксама арганізацыям жыллёва-камунальнай і лясной гаспадаркі, уключаючы капітальна будаванне райвыканкомаў.

Істотную падтрымку структурным падраздзяленням трэста на месцах аказалі таксама «Гомельтранснафта», «Дружба», прапанаваны аб'екты будавання і рэканструкцыі аэраўных і водаправодных збудаванняў на трасе нафтаправода Мазыр-Брэст; а таксама «Белтрансгаз», Дзяржаўныя праграмны камітэт РБ, Слоніміцкі водаканал, прадрэямства «Лукойл», размяшчаны ў нас свае заказчы. Мы ўдзячны сваім партнёрам і ні ў якім разе іх не паддзяем.

ПЕРАДАВЫЯ ФІЛІЯЛІ ААТ «Пінскводбуд»
ПМК-58 — в. Пінкавічы (Пінскі раён).
ЦРМ — в. Пінкавічы (Пінскі раён).

ЛЕПШЫЯ РАБОТНІКІ ААТ «Пінскводбуд»
ШПАКОўСКАЯ Жанна Францаўна, галоўны эканаміст акцыянернага таварыства.
КРАУЧУК Мікалай Іванавіч, намеснік начальніка ПМК-58.
СЛУШНІК Мікалай Іванавіч, прапраб ПМК-59.
САУЦІН Андрэй Аляксеевіч, слесар па рамоне паліўнай апаратуры ПМК-60.
МІЛОВІЧ Іван Сцяпанавіч, галоўны механік ПМК-61.
БАХАШОў Юры Аляксандравіч, машыніст бульдозера 5 разраду ПМК-62.
КАЗЫКАЛЕВІЧ Антон Адамавіч, вадзіцель ЦРМ.

Малады экскаватарчык Віктар МІНІЧ і адзін з самых вопытных прапрабаў Антон КУЗЬМІЧ, які адпрацаваў у меліярацыі амаль 40 гадоў.

Дзякуючы чаму ўдзельная вага меліярацыйных работ у вытворчай праграме працягваецца складае ў апошнія гады ад 40 да 60 працэнтаў. Тым не менш размова ідзе аб больш энэргічным выкананні гэтых трох праграм.

Сёлета патрэбна здаць у эксплуатацыю каля двух дзясяткаў будоўляў — а гэта каля трох тысяч гектараў рэканструаваных меліярацыйных земляў з тэхналагічнымі аб'ектамі, а таксама каля дзевяці кіламетраў зараджальных дамбы і тры асушальных помпавых станцый. Па праграме будучага года працуем на водазборы «Падгорная дача» і іншых аб'ектах.

У нас шматвектарная вытворчасць. Маём сем філіялаў — некалькі ПМК, размешчаных у Пінскім, Лунінецкім, Іванаўскім і Столінскім раёнах, у г.п. Целяць, а таксама следныя рыбгасы «Ляхва», уласны завод жалезабэтонных вырабаў і ЦРМ — цэнтральныя рамонтныя майстары з аўтапаркам (каля 30 самазвалаў). ЦРМ добраахвотна прынялі на сябе абавязкі будаванні і судовай з імі спраўляюцца. Узводзяць жыллёва-гадоўчыя формы, вышкі для мабільных аператараў, нават аўтазаправкі. А яшчэ будуюм жыллё. Ва ўсіх раёнах, дзе мы працуем, узводзілі прэзідэнцкія домікі.

яе кіраўніцтва. Мэта — знаёміцца з работай калег і з перспектывамі меліярацыі. У іх разам з СВК прывялі ў парадак палі на плошчы больш чым 500 гектараў — перааралі і прадзіскавалі верхні пласт, выраўнялі плошчы, і зараз тут кульгавая паша. Пад сенакос і пашу яны занялі ў буйных тарфяніках. Гэта такія тэндэнцыі: гаспадаркі рагіён на бярць курс на развіццё жылёвагадоўчы, бо ёсць магчымасць нарошчваць кармавую базу.

Выконваем аграпрамысловыя мерапрыемствы ў Аснежыках, — працягвае Аляксандр Адамавіч. — Адзін з нашых філіялаў узводзіць там таксама спасныя ямы і працуе на малочнаварных фермах. Нашы людзі — на ўсё рукі майстры.

І вось гэтая асушальная сістэма — а яны на Палессі ў асноўны полднарныя — выканана нашымі брыгадамі... А зараз мы з вамі на тэрыторыі акцыянернага таварыства «Беларускія журавіны», гаспадарка з 1985 года на акупіраваных землях наладзіла вытворчасць прадукцыі, якая нават у Еўропе разыходзіцца «на ўра». Прычыны не толькі буйнаплодных журавін, але ў апошні час яшчэ і высакаросных буюкоў (галубкі) — усё гэта прадукцыя мае агульнапрызнаныя лекавыя ўласцівасці. Дарэчы, кожны куст дае 3-5 кілаграмаў ягад.

...Спачатку галоўны аграном гаспадаркі Аляксандр Будкін на журавінавых плантацыях, затым яе дырэктар Васіль Ляўскі падзяліліся планами далейшага пашырэння плантацыі, якія служыць 30-40 гадоў (а пры належным доглядзе — і да 50-ці), і сказалі цэльныя словы ў адрас меліяратараў, без якіх не было б ні гэтай прыгажосці (гл. здымкі), ні добрай славы беларускай ягады за межамі краіны. Каб даць журавінам максімум вільгаці, які гэта бывае на натуральных балотах, меліяратары выканалі якасную рэканструкцыю чаку і арашальных сістэм — па даволі складанай тэхналогіі, што дазваляе гаспадарцы інтэнсіўна рыбіць розам плацінаў, такія ж сістэмы чаку, каналы, дамбы, трубы для пастаняйнага арашэння дзейнічае і на палях для вырошчвання буюкоў.

...Дзякуючы меліяратарам гэта — самая буйная ў Еўропе плантацыя Даволі патрабавальна вытворчасць паспяхова функцыянуе, — падкрэсліў дырэктар.

Кіраўнік гаспадаркі з асаблівай цэнльнай выказваўся ў адрас пастаняйнага, можна сказаць, прадстаўніка акцыянернага таварыства «Пінскводбуд» у «Беларускія журавіны» Адама Андрэевіча Кузьміча, які хутка адзначыць 40-годдзе сваёй працы ў меліярацыі.

...Рыбгас «Палесце» піска меліяратары пабудавалі яшчэ ў 70-я гады, але работа для іх знаходзіцца тут і зараз. Гаспадарка — мала скажаць вількая, яна вельмі жаркая, шматлікіх вількіх сажалак рыбіць розам плацінаў ужо ўражэнне другой Нарачы, ніяк не менш. Ёсць сярод іх сажалкі нерастаючыя, матаняны, выгнаныя — тут свае іерархія. Ваду ў іх з Пагосцкага вадасховішча качаюць помпавыя станцыі праз магістральныя і падаючыя каналы, аснашчаныя дамбамі, шлюзамі і плацінамі. Не менш грандыёзныя вадавыпускныя збудаванні, а таксама рыбазборныя каналы, змавівалі пруды. Плюс іскубачыныя пабудовы, цэх па перапрацоўцы рыбы... Сур'ёзная гаспадарка, і наш гід шчыра ганарыцца, што калектыў «Пінскводбуд» мае дачыненне да яе з'яўлення і дзейнасці.

Некалькі разоў мы перасякалі зелянючыя паветкі акцыянернага таварыства «Парахожскае». На наш погляд, гэта ўзорная гаспадарка — разам з меліяратарам ААТ «Пінскводбуд» яе прадукцыю прывялі свае паветкі ў такі стан, што імі не грэх любавіцца. Асабліва акцыянеры гаспадаркі меліясцы, умяшчэнні, прадрымальнасці прыношчылі шматлікія буйныя жылёвагадоўчыя комплексы — усёго больш за дзясяткі, і кожны з іх пабудаваны ў сапраўднай якасці. На меліярацыйных землях сапраўды з'явілася фабрыка мяса.

Палеткі СВК «Навадворскае-Атра», засяняны рапсам, іншымі культурам, таксама пацвердзілі агульную для Піншчын тэндэнцыю гаспадарчых на меліярацыйных землях у межах. Самі меліяратары прызначаюць, што гэта грэе ім душу нават лепш за любую пахвалу.

Хачу падзякаваць і ім, і ўсім калектыву за старанне, за ўменне — не вельмі спрыяльных палёвых умовах дабівацца неабліжных вынікаў. Жадаю пабыць у вас, каб можна было развівацца на ўсю моц і прадзіманства яшчэ больш высокаэфектыўную і якасную работу. А галоўнае — моцнага здароўя, тады праца будзе радаваць і любяя справа завядацца.

Нашы ішчыванні і самаго добрага пакалення кіраўніцтва меліяратарам Беларусі. Шчыра з вамі, каб паўсюдна ў велькіх калектывах брўла паўнаватарнае вытворчае жыццё, якое прыносіла б толькі задавальненне.

Уладзімір ХІЛЬКЕВІЧ, Валя ГЕЛ'ВІЧ і Яўген ПЯСЕЦКІ (фота).

УНП 20111686

Аб'ёмы будучы сур'ёзна

Першым у нашай калектывнай размове з кіраўніком акцыянернага таварыства слова ўзяў старшыня назіральнага савета «Пінскводбуд», начальнік вытворча-тэхнічнага аддзела Васіль ЗУБКО.

— Падчас наведвання Палесся Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь Аляксандрам Лукашэнкам у красавіку гэтага года была пастаўлена задача прывесці ў парадак усю асушальную раней меліяраваную зямлі ў тэрмін да 2015 года. Калі не памыляюся, размова ідзе пра 500 тысяч гектараў. Хаця зацверджаная мярца праграма прадугледжвала крыху іншы тэрмін — пяць гадоў. (Гэтыя работы вяліся і выданыя намі зараз, іх тэрмін у 2011-м і пачату 2012 года пераходзіла эканамічная нестабільнасць, але хочацца спадзявацца, што яна застанецца ў мінулым.)

У такім выпадку нам сапраўды трэба будзе выкачаць вельмі значны аб'ём. Зараз заказчы — а асноўным нашым заказчыкам з'яўляецца дзяржаўнае вытворчае аб'яднанне па будаванні і рэканструкцыі меліярацыйных і водагаспадарчых сістэм «Белмеліявадгас» — карыцкую праграму з «раскладкай» па гадах. Тыя аб'ёмы, якія былі раней заплаваны на 2013-2015 гады, могуць вырасці ў два, а то і ў два з паловай разы. Дадаткова спатрэбіцца тэхніка — дзевяццаць тысяч сродкі для яе набыцця. Спатрэбіцца таксама новыя людзі — а з кадрамі ой як не проста! Знайсці добрага машыніста экскаватара, які б каўшом здолее закрыць пачак ад запалак, і грамантага машыніста бульдозера праблематычна.

Пасля развагу ССР многія меліярацыйныя зямлі, вытворчым пашыраным на самой справе прыйшлі ў даволі непрыдатны стан. Перыяд такой безгаспадарчасці працягваўся гадоў 10-15, і зараз мы паступова наводзім парадак на зямлі. Паралельна выконваем работы па далучэнні ў сельгасгаспадарчы абарот і тых земляў, якія раней не выкарыстоўваліся, але маюць высокі патэнцыял урадлівасці. У прыватнасці, выконваем такі комплекс работ у СВК «Фядорскі» ў Столінскім раёне.

І адначасова, паралельна з праграмай рэканструкцыі і аднаўлення земляў, выконваем мерапрыемствы па абароне населеных пунктаў і сельгасугоддзяў ад паводкавай пагрозы. Існуе такая спецыяльная дзяржаўная праграма, і нам належыць выдзяляць ролю ў яе ажыццяўленні. Год 1979-ы паказваў, што пагроза рэальна і лепш ад яе перасцярачыся, чым потым лічыць мільярдыя страты. Працуем у паводкабеспечных раёнах Палесся. Сярод найбольш складаных і значных — комплекс збудаванняў, узведзеных у Давыд-Гарадку. У аб'ект яго пракладзена нават новае русла наравітай ракі Гарынь, агарожана асфальтаванымі дамбамі з новымі маставымі пераходам.

Патрэбна мець на ўвазе, што на Палессі цяжка зямлі, якія былі асушаны з дапамогай закрытага дрэннаж. Раней для гэтага выкарыстоўваліся керамічныя трубки, пазней — поліэтыленавыя гадрыраваныя трубы, плюс узводзілася адпаведная інфраструктура. І кожны гектар такой сістэмы каштуе значна даражэй, чым адкрыта асушальная сетка. Таму часцей выкарыстоўваецца адкрытая сетка. Але ж пабудаваную некалі

На п'едэстале бульдозер Т-130 — нідзельны памочнік меліяратараў сямідзясятых гадоў. Для галоўнага тэхналага ААТ «Пінскводбуд» Гендзя АНЦІПЕНКІ гэта быў час яго працоўнай маладосці.

На п'едэстале бульдозер Т-130 — нідзельны памочнік меліяратараў сямідзясятых гадоў. Для галоўнага тэхналага ААТ «Пінскводбуд» Гендзя АНЦІПЕНКІ гэта быў час яго працоўнай маладосці.

Моладзь на «Хітачы» слухае музыку

Расказвае галоўны інжынер ААТ Аляксандр КУЗЬМІЧ:

Для паспяховага выканання вытворчых праграм не абыходзіцца без пастаяннай мадэрнізацыі асноўных вытворчых фондаў. За 2005-2011 гады нам накіравана інвестыцыі ў асноўны капітал на агульную суму 38 мільярд рублёў — пераважна за кошт уласных сродкаў, а ў умовах крыўдзты на зваротнай аснове.

У першую чаргу імкнімся абнаўляць

Сваімі ураджайнымі плантацыямі ААТ «Беларускія журавіны» абавязана пінскі меліяратарам.

Шчырэ гектараў займае сажалка-адстойнік, якую меліяратары стварылі, каб арашаць плантацыі ААТ «Беларускія журавіны».

закрытую таксама патрэбна рэканструаваць. Наш заказчык выдае праектна-каштарную дакументацыю на рэканструкцыю такіх сістэм з закрытым дрэннажом. Яго патрэбна памыць, а калі гэта немагчыма, то патрэбна нова, да закрытага дрэннажу мы ставімся з належнай увагай і таму, што ён дазваляе павялічваць каэфіцыент выкарыстання зямельных угоддзяў.

Дарэчы, адкрытую сетку таксама не танна даглядаць. На кожным каналыку патрэбна рэгулярна абкошваць траву. Гэта робіцца не усюды і не рэгулярна, і пачынаецца зарастанне каналаў, у тым ліку кустоў. Адсюль і самая вялікая крыўда меліяратараў — на эксплуатацыю акупіраваных земляў. Здаецца, усё зроблі — выраўнялі плошчы, выканалі акупіраваныя каналы, роўныя адноны, пабудавалі гідратэхнічныя збудаванні, дарогі... А праз тры гады заведзе — і не пазнаеш. На месцы каналаў вырастае сапраўдныя лясвалосы, палі падыходзяць да іх упрытык, без тэхналагічнага водступу, урадлівы пласт зямлі выветрыўся, эразіраваўся, таму што палі бясцэнна арашваюцца і замест травы, які радудуецца праектам, садзіць бульбу.

Дарэчы, адкрытую сетку таксама не танна даглядаць. На кожным каналыку патрэбна рэгулярна абкошваць траву. Гэта робіцца не усюды і не рэгулярна, і пачынаецца зарастанне каналаў, у тым ліку кустоў. Адсюль і самая вялікая крыўда меліяратараў — на эксплуатацыю акупіраваных земляў. Здаецца, усё зроблі — выраўнялі плошчы, выканалі акупіраваныя каналы, роўныя адноны, пабудавалі гідратэхнічныя збудаванні, дарогі... А праз тры гады заведзе — і не пазнаеш. На месцы каналаў вырастае сапраўдныя лясвалосы, палі падыходзяць да іх упрытык, без тэхналагічнага водступу, урадлівы пласт зямлі выветрыўся, эразіраваўся, таму што палі бясцэнна арашваюцца і замест травы, які радудуецца праектам, садзіць бульбу.

Гэты фотаздымак, зроблены на малюўнічым тэрыторыі помпавай станцыі, дзе працуе машыніст Анатоль КРЫШТАЛЬ, сведчыць пра тое, што правільна арганізаваная меліярацыя зусім не шкодзіць мясцовай фаўне і флоры. Гэтыя мясціны удадаліся для сабе радкія птушкі — чорныя бусы (іх удалося разглядаць праз тэлеаб'ектыў).

Парк экскаватараў — набылі іх за гэты час каля 50 адзінак, у тым ліку каля сарака — айчынных. Іх выпуская экскаватарны завод у Хоканаве, што на Віцебшчыне, — гэта добрае эфектыўнае тэхніка.

У парку нашых механізмаў дабавілася 11 энэрганаснасных трактароў, некалькі бульдозераў, а таксама каля паўсотні перасоўных насосных станцый, дызель-вакуумных аўтастанак, пагрузчыкаў, самаходных каткоў, установаў, аўтарэйдароў і іншай тэхнікі.

Вось і за апошнія два месяцы набылі экскаватар «Хітачы», бульдозер «Чэтра» і «ДТШУ» — усё яны працуюць у камандзіроўках.

Тым не менш, машын і механізмаў пад тую праграму, якую агучы кіраўнік дзяржавы, яна недастаткова, і нам, каб яе выканаць, патрэбна сур'ёзна пераснашчацца далей. Тэхніка наша добра-такі працавала на аб'ектах меліярацыі Палесся, вынікі гэтай працы відаць няўзброеным вокам, і патрэбна абнаўленне. Яшчэ і таму, што варта ствараць належныя ўмовы працы для механізацый, шумазалыцця, кіравач дапамога электроніка. Наша моладзь працуе і слухае музыку; у кабінэ стаць магнітола. Так што ўзялі курс на тэхнічнае перанаснашчэнне, хоць гэта і не лёгка чыста фінансавана.

Даём гарантыю на пяць гадоў
Размову падтрымлівае галоўны тэхналаг Гендзя АНЦІПЕНКА:
— У галіне меліярацыі мы былі калі не самымі першымі, то ў ліку першых, хто яшчэ ў 2007 годзе сістэматызаваў работу

Меліярацыя — справа дзяржаўная

Вынікі калектывнай гутаркі падвёў генеральны дырэктар Леанід КАРПЛЬ:

— Калі ўспомніць даўніну, то пінскія балоты заўсёды прыцягвалі да сябе увагу як рэзерв зямельных угоддзяў, надзейна схаваны прыроды пад ваду. У акупіраваных палескіх землях некалі ўкладвалі сродкі магнат Агіносі і грамадскі дзеяч Буртымовіч, а буйны меліярацыйныя работы тут упяршыню прадфінасаваў урад царскай Расіі.

Прыхваляюць пад вадой тысячы гектараў меліяратараў, што называецца, дасталі і яшчэ раней уключылі ў гаспадарчы абарот. На меліярацыйных землях вырастае сотні буйных саўгасаў. Можна прыводзіць многія прыклады эфектыўнага гаспадарання. Напрыклад, мы ганарымся тым, што на меліярацыйных землях вырастае такі гігант аграпрамысловага комплексу, які адкрытае акцыянернае таварыства «Парахожскі», які ўжо зараз стаў сапраўднай фабрыкай малака і мяса. Побач паспяхова працуюць ААТ «Беларускія журавіны» і «Почапава». Ганарымся такімі аб'ектамі, які меліярацыйная сістэма «Ракітнае» ў Лунінецкім раёне, там жа — сістэма «Чарабаская». Пералічваць можна доўга.

Зараз пастаўлена задача яшчэ больш эфектыўнага выкарыстання нацыянальнага багацця — меліяраванага гектара. Мы працуем у гэтым кірунку ў поўнай адпаведнасці з дзяржаўнымі праграмамі па захаванні і выкарыстанні меліярацыйных земляў, сацыяльна-эканамічных развіцці і комплексным выкарыстанні прыродных рэсурсаў Прыпяцкага Палесся, а таксама з інжынернымі водагаспадарчымі мерапрыемствамі па абароне населеных пунктаў і сельгасгаспадарчых земляў ад паводкаў.

Шчырэ гектараў займае сажалка-адстойнік, якую меліяратары стварылі, каб арашаць плантацыі ААТ «Беларускія журавіны».

Наладжана цеснае ўзаемдзеянне з мясцовымі органамі ўлады. Райвыканкам Пінскага, Столінскага, Лунінецкага, ды і іншых раёнаў, у сваёй паўсядзёнай рабоце ўдзяляюць належную увагу праблемам эфектыўнага гаспадарання на асушальных землях. Адукацыйна дапамагае працаваць і падтрымлівае нашы пачыненні Дзяржаўнае вытворчае аб'яднанне «Белмеліявадгас» і нашы вышэйшатачы арганізацыі. Важна, што разлікі за выкананыя работы яны ажыццяўляюць у тэрмін, прадугледжаныя заключанымі кантрактамі. Неіжкі зрываў у фінансаванні не дапускаюць, праектна-каштарна і інтэстуат па праблемам меліярацыі «Палессяправадгас» знаходзіцца ў Пінску. Гэта нашы суседзі і дзельныя партнёры.

Безумоўна, складана працаваць ва ўмовах, калі для абнаўлення асноўных фондаў (у прыватнасці, для абнаўлення парка машын і механізмаў) даводзіцца браць буйныя крэдыты пад даволі высокія працэнты. Бо заказчы — а маю на ўвазе СВК — не могуць свочасова разлічыцца за выкананыя аб'ёмы, і дэбэторская запавячанасць «в'язка» руці. Тым не менш, паказчык рэнтабельнасці падтрымліваецца на ўзроўні, які дазваляе адразацца ад рэалізацыі ў нас двох мільярд рублёў чыстага прыбытку — таксама судоваму выніку (іншая справа, што заробленыя сродкі «здаюцца» працэнты за крэдыты, але без крэдытаў зараз ніяк не былі).

Калі далей гаварыць пра вынікі работы, то летася аб'ём падрадных работ і паслуг у сённяшніх умовах у параўнанні з 2006 годам з дзевяці дзясяткаў мільярд да лішка, прадукцыйнасць працы павялічылася больш чым у тры разы, падоўжыўся прыбытак на адно працоўнага.

Летася да нас далучылі адстойнік рыбгас «Ляхва» Лунінецкага раёна. На момант далучэння ў іх было 500 мільёнаў рублёў страт. Мы ўключылі ў рыбгас два з паловай мільярд уласных сродкаў, памяншы там кіраўніцтва. Яны пачалі актыўна гандляваць, вызіць рыбу ў Мінск, адкрылі там свае гандлёвыя кропкі. Дзякуючы прынятым мерам з пачатку года і па красавіку ўключна маем 172 мільёны чыстага прыбытку па рыбгасе.

Шукаем новыя аб'ёмы работы, пра што гаварыў старшыня наглядальнага савета. За апошнія два дні знайшлі аб'ёмы недзе на дзевяці мільярд.

Надаючы ў складзе рабочай групы дырэктару роднасных арганізацый ездзіў у Калінінградскую вобласць па запрашэнні

Перадавыя філіялы ААТ «Пінскводбуд»

Лепшы экскаватарчык ПМК-60 Аляксей АБРАМЧУК працуе на тэхніцы ачыненай вытворчасці.

Шчырэ гектараў займае сажалка-адстойнік, якую меліяратары стварылі, каб арашаць плантацыі ААТ «Беларускія журавіны».

Калектыв нашых філіялаў працуюць добраахвотна, што дапамагло правесці пераараніцыю свята зварнуцца ў вышэйшатачы арганізацыю з хадзіліцтвам аб узнагароджанні нагрудным знакам «Ганаровы меліяратар» шэрагу нашых працоўнікаў. Назваў іх імёны. Гэта начальнік вытворча-тэхнічнага аддзела ПМК-58 Анатоль Непілавец, майстар ПМК-59 Мікалай Якавец, машыніст экскаватара ПМК-61 Віталь Навумавец, майстар цэнтральнай рамонтнай майстарні Уладзімір Кацко і машыніст экскаватара ПМК-62 Васіль Дзідзішчыч, начальнік вытворча-тэхнічнага аддзела трэста Васіль Зубко.

Хачу падзякаваць і ім, і ўсім калектыву за старанне, за ўменне — не вельмі спрыяльных палёвых умовах дабівацца неабліжных вынікаў. Жадаю пабыць у вас, каб можна было развівацца на ўсю моц і прадзіманства яшчэ больш высокаэфектыўную і якасную работу. А галоўнае — моцнага здароўя, тады праца будзе радаваць і любяя справа завядацца.

Нашы ішчыванні і самаго добрага пакалення кіраўніцтва меліяратарам Беларусі. Шчыра з вамі, каб паўсюдна ў велькіх калектывах брўла паўнаватарнае вытворчае жыццё, якое прыносіла б толькі задавальненне.

Рэпартаж з колаў

Ведаючы, якім было беларуска

ШАКІРА Ў СІМФАНІЧЫМ ВЫКАНАННІ МАГІЛЯЎЧАН, або Музыкальная вандроўка па Лацінскай Амерыцы

Хіт Шакіры «Вака-вака» ў выкананні групы Yolanda Moreno.

СУСВЕТНА вядомы хіт Шакіры «Вака-вака» атрымаў новае непаўторнае гучанне. 24 мая ў Мінску яго выканалі сімфанічны аркестр Магілёўскай гарадской капэлы.

Дырыжываваў аркестрам Херарда Эстрада, першы сакратар венесуэльскага пасольства. Дыпламат з музычным прозвішчам узяў у руку дырыжорскаму палачку невыпадкова. У сёньня Эстрада кансерваторска адукацыя, ён віртуозны скрыпач. Акрамя таго, ён валодае добрым тэзінам інструментаў.

Кожны з танцаў, якія мы, еўрапейцы, называем агульным словам «лацінаамерыканскі», насамрэч мае сваю асабістую гісторыю.

Няма аніводнай лацінаамерыканскай краіны, якая б не падарыла сусвету свайго ўнікальнага жанру. Адна толькі Куба чаго варта! Пасол стравава Альфрэда Ньевэса Партуонда прыгадаў самыя вядомыя з кубінскіх рытмаў: сальса, балеро, ча-ча-ча, дансон...

Рэспубліка Перу прадстаўляў сусветна папулярны «Палёт кандара», Бразілія — самаба «Бразілія» кампазітара Ары Барозу (яна стала папулярнай ва ўсім свеце як саўндтрэк да аднаго з дыснейскіх мультфільмаў).

Ці не кожны нумар канцэрта выклікаў авацыю. Калі загучала дамініканская «Піана мерэнгэ», лацінская частка глядачоў пачала падпываць. А консул венесуэльскага пасольства Луіджэ Ціні і ўвогуле не ўседаў у глядацкім крэсле. Выхадзіўшы з залы прыгожую зямлячку, ён кінуўся на сцэну да ўсаагульнага радасці калег і зайдраці беларусаў. Каб так запальваць мерэнгэ, трэба нарадзіцца на берагах Карыбскага мора!

Спраўдным адкрыццём канцэрта стаў сусветна вядомы хіт Шакіры «Вака-вака». Аўтару гэтых радкоў давялося прысутнічаць на канцэрте

ў Каракасе, падчас леташняга сусветнага турнэ сьпявачкі. Тоны гукаапаратуры, лазернае шоу, дым, падтанцоўка. Стадыён роў і перакрываў металічныя бар'еры...

У сімфанічным выкананні магіляўчан гэты хіт прагучаў камерна, але не менш эфектна. Калі б у мінскую залу выпадава трапіла аўтар тэксту і музыкі — калумбіяка Шакіра Месарак — яна была б прыемна ўражана.

Сама Венесуэла была прадстаўлена рытмам «харопа», і «сацыялістычным» рапам. «Харопа» — гэта танец тамтэйшых каўбояў з падпеўкай, іх выканалі адразу два калектывы — All Primera і Yolanda Moreno.

Венесуэльскі рэп — другое адкрыццё канцэрта. Праўда, каб мурашы па скуру бабеглі, трэба ведаць іспанскую мову. Звяртайцеся ў культурыны цэнтр — там бясплатныя курсы.

Закончыўся канцэрт падарункамі. Пасол Баніварыянскі Рэспублікі Венесуэла Амерыка Дыяс Нуньес перадаў беларусаму

Танец венесуэльскага каўбоя.

Запальвае консул Луіджэ Ціні.

каму боку калекцыю кніг. Але і пасля гэтага публіка не разыхалася. Які ж дзень нараджэння без салодкага? Нарэшце з'явілася і яно. Велічазнага торта з трыма запаленымі свечкамі хапіла ўсім: і удзельнікам, і глядачам.

Андрэй СМІРНОЎ, фота аўтара і Пасольства Венесуэлы ў Рэспубліцы Беларусь.

Песню бярыце з сабой

ЯВАР І КАЛІНА

Паэзія Янкі Купалы прываблівае тонкім лірызмам, маляўнічым выяўленнем пацуду, праўдзівай шчырасцю. Яна ўвесь час прыцягвае ўвагу прарафэйны і самадзейных кампазітараў. Паводле вершаваных песняра створана больш за 200 вальных твораў.

Песня «Явар і каліна» вылучаецца мяккай напеўнасцю, вобразнай перадачай ідэі бясконцай жыцця, асветленага каханнем. У аснову песні пакладзены ад-

найменны верш (1-я, 2-я і 5-я, апошняя, строфы), напісаны ў 1910 годзе. Праз паўстагоддзя, як толькі Юрый Семянкі ўва-собі яго ў музыку, новая песня «Явар і каліна» загучала па ўсёй краіне, стала вельмі папулярнай. Яна ўвайшла ў рэпертуар многіх спевакоў і харавых калектываў. Усхвалявана яна гучыць на вечарынах, замалавана ўспрымаецца на бясседах.

Падрыхтаваў Міхась ШАВЫРКІН.

Верш Янкі Купалы

Музыка Юрыя Семянкі

Песня Янкі Купалы «Явар і каліна»

Песня Янкі Купалы «Явар і каліна» вылучаецца мяккай напеўнасцю, вобразнай перадачай ідэі бясконцай жыцця, асветленага каханнем. У аснову песні пакладзены аднайменны верш (1-я, 2-я і 5-я, апошняя, строфы), напісаны ў 1910 годзе. Праз паўстагоддзя, як толькі Юрый Семянкі ўва-собі яго ў музыку, новая песня «Явар і каліна» загучала па ўсёй краіне, стала вельмі папулярнай. Яна ўвайшла ў рэпертуар многіх спевакоў і харавых калектываў. Усхвалявана яна гучыць на вечарынах, замалавана ўспрымаецца на бясседах.

ГАРАСКОП СТРЫЖАК НА ЧЭРВЕНЬ

2 чэрвеня. У гэты дзень добра атрымацца рабіць паветраныя прычоскі. Пасля стрыжкі ў такіх дні валасы хутка растуць, але іх структура і стан не змяняцца.

3 чэрвеня. Раім адмовіцца ад стрыжкі ў гэты дзень, бо на месяцовым календары вельмі неспрыяльны час для стрыжкі. Валасы дрэнна трымаюць форму, растуць нераўнамерна, магчыма іх выпадзенне.

4 чэрвеня. Вельмі неспрыяльны час для наведвання цырульніка, як для стрыжкі, так і для афарбоўвання валасоў, у ідэале сёння іх не варта нават мыць.

5 чэрвеня. Выдатны дзень для стрыжкі і афарбоўкі валасоў.

6 чэрвеня. Стрыжка ў такі дзень зробіць валасы прыгожымі, пышнымі і шаўкавістымі.

7 чэрвеня. Ідэальны час для вашых валасоў працягваецца — пасля стрыжкі яны лепш растуць, а сякучца і выпадаюць менш.

8 чэрвеня. Працягваецца неспрыяльны час для наведвання салонаў прыгажосці: смела афарбоўвайце валасы, стрыжыцеся і рабіце арыгінальныя прычоскі, але не забывайце, што трэба глядзець не толькі на месяцовы календар. Самае галоўнае для прыгажосці вашых валасоў — гэта выбар добрага майстра.

9 чэрвеня. Пажадана сёння рабіць стрыжку да абеду, таму што пасля 14 гадзін настане неспрыяльны месяцовы дзень і стрыжка можа прывесці вам непрыемныя неспадзеўкі.

10 чэрвеня. Да абеду салон прыгажосці лепш не наведваць.

11 чэрвеня. Выдатны час для стварэння пышных і паветраных прычосак.

12 чэрвеня. Стрыжка ў гэты дзень на якасць валасоў не паўплывае.

13 чэрвеня. Нейтральны дзень для стрыжкі валасоў.

14 чэрвеня. Стрыжка абшчострыць усе пацуду, павялічыць вашы здольнасці да прадабчання, паспрыяе пранікліваці розуму.

15 чэрвеня. Нейтральны дзень для паходу ў цырульню.

16 чэрвеня. Добры дзень для стрыжкі — абнаўляючы кончыкі валасоў, мы спрыяем больш інтэнсіўнаму ўлоўванню энергетыкі, як добрай, так і дрэннай.

17 чэрвеня. На календары добры дзень для стрыжкі і валасоў, пазногцяў і для наведвання салона прыгажосці з іншымі мэтамі.

18 чэрвеня. Стрыжка пойдзе вам на карысць і будзе спрыяць аздаравленню і гарманізацыі ўзаемаадносін з навакольным светам, калі вы не запланавалі вялікіх змен.

19 чэрвеня. Гэты месяцовы дзень падыходзіць

для эксперыментаў з валасамі, але неспрыяльны для тых, хто хоча зрабіць звычайную стрыжку. На якасць валасоў змены амаль не паўплываюць.

20 чэрвеня. Неспрыяльны час для стрыжкі і афарбоўвання валасоў.

21 чэрвеня. Неспрыяльны дзень для стрыжкі валасоў — сёння добра праводзіць эпіляцыю.

22 чэрвеня. Зусім неспрыяльны час для стрыжкі валасоў.

23 чэрвеня. Вельмі рызыкоўная пара для стрыжкі. Ёсць верагоднасць выпадзення валасоў і аблыснення.

24 чэрвеня. Стрыжка ў гэты дзень паскарае рост валасоў, але са стратай іх якасці, а значыць, у гэты дзень лепш не стрыгчыся.

25 чэрвеня. Нейтральны дзень для стрыжкі валасоў.

26 чэрвеня. Добры час для наведвання цырульніка. Валасы хутка растуць, умацоўваюцца і паляпшаюць сваю структуру, менш сякучца.

27 чэрвеня. Пры стрыжцы сёння валасы не будуць расці хутка, але сячыся і выпадаць стануць менш.

28 чэрвеня. Зараз добра атрымацца рабіць паветраныя прычоскі. Пры стрыжцы стан валасоў не зменіцца.

29 чэрвеня. Добры час для стрыжкі і афарбоўвання валасоў.

30 чэрвеня. Пасля стрыжкі ў гэты дзень прычоска зусім не трымае форму, валасы становяцца непаслухмянымі, не падаюцца укладцы.

Падрыхтавала Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.

У НАСТУПНЫМ НУМАРЫ Расклад руху пасажырскіх цягнікоў па станцыі Мінск-Пасажырскі на 2012—2013 год.

Даты	Падзеі	Людзі
1913 год	у Мінску на Кашарскай плошчы адбыўся першы ў горадзе футбольны матч паміж камандай «Алімп» мінскай гімназіі і камандай «Макабі» гандлёва-прамысловых служачых горада. Гімназісты выйгралі з лікам 3:0.	
1896 год	італьянец Гульельма Марконі атрымаў патэнт на сістэму сувязі з выкарыстаннем радыёхвалу. Трэба сказаць, што паралельна з Марконі над гэтай праблемай працавалі дзясяткі навукоўцаў. І таму спрэчка пра тое, хто ж усё-такі быў «бацькам радыё», не сцяхае і па гэты дзень. Наогул першым у свеце радыёпрыёмнік прадманстраваў рускі вучоны Аляксандр Папоў. Праўда, далёкасць сувязі была невялікай — 600 метраў. Праз год Марконі паслаў сігнал ужо на 3 кіламетры і... прадбачліва аформіў патэнт. Чаго не зрабіў, напрыклад, Нікола Тэсла, які пачаў распрацоўкі ў гэтай галіне самым першым.	
1942 год	нарадзіўся (г. Краснаарск, па іншых звестках — Каломна, Расія) Эдуард Васільевіч Малафееў, беларускі і расійскі спартсмен і трэнер (футбол), заслужаны трэнер Беларусі (1979) і СССР (1989). У 1963-72 гадах гуляў нападчынам у складзе мінскага «Дынама». Некалькі гадоў таму Эдуард Васільевіч быў уключаны ў склад наймацнейшай сімвалічнай зборнай СССР, куды не трапілі такія легенды савецкага футбола, як Яшын, Панядзельнік, Блахін, Бялаўца. Ацаніўшы відавочна матчы чэмпіянату свету з 1966 па 2006 год, эксперты Castrol Index назвалі паказчык эфектыўнасці Малафеева на полі другім сярэд усе савецкіх зорак гульчын і 1. З прафесіяналамі не спрадзяваўся. Бо на вышэйшым узроўні чэмпіянату СССР Малафееў правёў 254 матчы, у якіх забіў 100 мячоў, а ў складзе зборнай СССР — шэсць у 40 гульняў. За такую карыснасць спецыялісты выставілі Малафееву ацэнку 8,98 па 10-балльнай сістэме (на сваіх паказчыках прыхільнік шчырага футбола астатнія толькі вартаваць Анзору Кавазаашвілі). У 1982 годзе пад яго кіраваннем каманда майстроў мінскага «Дынама» стала чэмпіёнам СССР па футболе. У 1986-м ён вывёў нацыянальную футбольную зборную СССР на чэмпіянат свету; кіраваў нацыянальнай зборнай Беларусі ў 2000—2003 гадах.	
	Ядвігін Ш. (1869—1922), празаік, драматург і публіцыст: «Тыя, хто рассяівае не яднанне, а раз'яднанне, не дружбу, а варажасць, не любоў, а нянавіць — тыя не ўсведамляюць ніякай адказнасці не толькі перад кім-небудзь, але і самі перад сабой».	

Віншуем з 85-гадовым юбілеем **ЖУКОЎСКАГА Мікалая Дарафевіча**. Здраўя, даўгалетца, удачы, цяжарнасці. Дзеці, унукі, праўнукі.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	4.43	21.33	16.50
Віцебск	4.25	21.30	17.05
Магілёў	4.33	21.23	16.50
Гомель	4.39	21.10	16.31
Гродна	5.00	21.46	16.46
Брэст	5.10	21.38	16.28

Месяц

Поўна 4 чэрвеня. Месяц у сусор'і Скарпіёна.

Імяніны

Пр. Аляксандра, Аляксея, Цімафея. К. Марыяны, Пятра, Эрэма.

ЗАЎТРА

...у суседзях

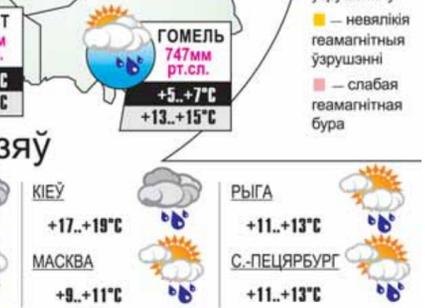
Варшава	+15...+17°C	Кіеў	+17...+19°C	Рыга	+11...+13°C
Вільнюс	+11...+13°C	Масква	+9...+11°C	С.Пецярбург	+11...+13°C

УСМІХНЕМСЯ

Псіхолаг — пацыенту: — Увечары, адпраўляючыся спаць, вам варта пакідаць за дзвярыма ўсе свае непрыемнасці. — І вы думаеце, што мая жонка згадзілася б спаць у гацёўні?

На працягу дзвюх гадзін, заліваючыся слязямі ад рогаў, запануючы сваю падатковую дэкларацыю расійскі дэпутат Патроў.

Даішні сьпявныя вадзіцеля: — Чаму ездзіце без рэменна бяспекі? Кіроўца: — А вы хіба не рады?

Будзе вам адрэналін

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫЯН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: У.ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА, А. КЛЯШЧУК, Л.ПАХАМАНЕНКА, Т.ПАДАЛІЦА (намеснік галоўнага рэдактара), С.ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н.РАСОЎСКАЯ, С.РАСОЎСКАЯ, Л.РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л.СВІДРЫЦКАЯ, А.СПАНЕЎСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯШУК, Л.ЦМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычная — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, аддзялення за выпуск дадаткаў: «Чырная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандантаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 292 22 03.

http://www.zviazda.by; ПРЭМ'Е РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 92, e-mail: info@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дэкларацыю фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 30.015. Індэкс 63850. Зак. № 2347.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30
1 чэрвеня 2012 года.